

**REDOGÖRELSE
FÖR RESULTATEN AV 1961 ÅRS TÄCK-
DIKNINGSFÖRSÖK**

FÖRSÖKSAVDELNINGEN

STENCILTRYCK NR 11

**INSTITUTIONEN FÖR LANTBRUKETS HYDROTEKNIK
UPPSALA 1962**

Institutionen för lantbrukets hydroteknik delger bl. a. i sin tidskrift *Grundförbättring* resultat från institutionens olika verksamhetsgrenar. Allt material blir emellertid inte föremål för tryckning. Undersökningsresultat av preliminär natur och annat material som av olika anledningar ej ges ut i tryck delges ofta i stencilerad form. Institutionen har ansett det lämpligt att redovisa dylikt material i form av en i fri följd utarbetad serie, benämnd stenciltryck. Serien finns endast tillgänglig på institutionen och kan i mån av tillgång erhållas därifrån.

Adress: Institutionen för lantbrukets hydroteknik, *Uppsala 7*

Stenciltryck

Nr	År	Titel och författare
1—12		Redogörelse för resultaten av täckdikningsförsöken åren 1951—1962

INLEDNING.

Denna redogörelse avser att till dem som medverka i täckdikningsförsöksverksamheten eller syssla med planläggning av täckdikning meddela resultaten av det gångna årets täckdikningsförsök inom i första hand vederbörandes verksamhetsområde. Den upptar därför en redovisning av enskilda försök.

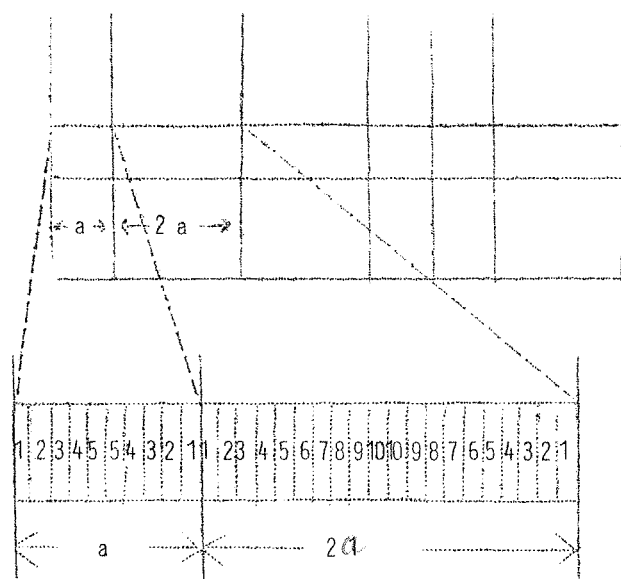
Under året har sammanlagt 86 försök skördats. Av dem har 69 st utgjorts av försök med olika dikesavstånd. 14 försök avse olika dikesdjup. I 3 försök har olika dikesavstånd kombinerats med olika såtider. Under året har 9 försöksplatser trädats och ytterligare 10 försök har av olika anledningar ej skördats.

Det stora flertalet av avståndsförsöken har skördats som s.k. bandförsök. Denna försöksmetodik innebär, att hela avståndet mellan dräneringsledningarna skördas i parceller parallella med diken på sätt som fig. 1 visar.

I den följande redogörelsen över resultaten av bandförsöken är parcell nummer 1 uttagen intill dike och de övriga parcellerna sedan i ordning ut till mittlinjen mellan diken. Man kan alltså av de skördevärden som anges se, huruvida den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten påverkat avkastningen. Om man kan konstatera en skördedepression och denna uppgår till en viss storlek, bör det vara förmånligt att minska dikesavståndet. Föreligger det ej någon skördenedsättning mellan diken, är man berättigad att draga den slutsatsen, att dikesavståndet detta år kunde varit större. Under antagande av en viss årskostnad för dikningen kan man med ledning av skördevärdena närmare beräkna vilket dikesavstånd som ur avkastningssynpunkt är erforderligt. Resultaten av de beräkningar som sålunda utförts anges i kommentarerna efter varje försök. Någon direkt jämförelse mellan skördens storlek vid de i försöket ingående olika dikesavstånden gör man ej i bandförsöken.

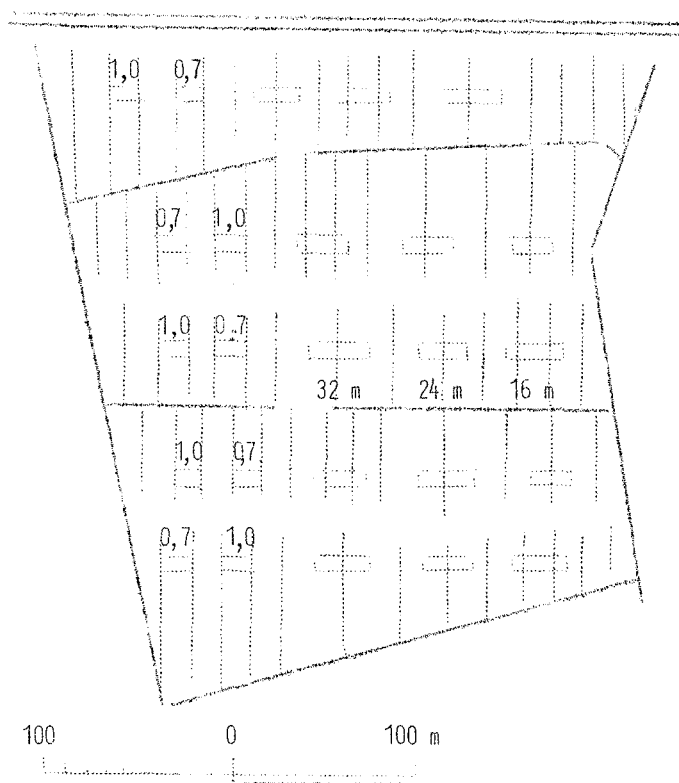
En del av de tidigast utlagda försöken skördas även enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken på sätt som fig. 2 visar. Skörden anger här ett medelvärde för hela dikesavståndet. Vid bedömning av försöksresultaten göres en direkt jämförelse mellan avkastningens storlek vid de olika dikningarna.

Efter skörderesultaten med kommentarer följer för varje försök en redogörelse för utförda observationer över upptorkningen under vårperioden samt bärigheten särskilt i samband med skörd och höstplöjning. Dessa observationer är av stor betydelse, eftersom skördeutfallet ensamt ej utgör tillräcklig grund för bedömning av den erforderliga dräneringsintensiteten. För varje försök lämnas därjämte en översikt av nederbördsförhållandena.

Figur 1.

Försök upplagt för skörd enl. den nya försöksmetodiken, s.k. bandförsök. Parcellerna uttagas parallellt med diken, vilket framgår av detaljbilden under själva dikessystemet.

Figur 2.

Täckdikningsförsök av större typ omfattande avståndsförsök och djupförsök. Försöket skördas enl. den äldre försöksmetodiken med parcellerna lagda tvärs över diken.

NEDERBÖRDEN UNDER ÅRET.

Nederbördens storlek och fördelning under året är av stor betydelse för de resultat som erhållas i dräneringsförsöken. Av den anledningen har för varje försök lämnats uppgifter om månadsnederbördens storlek under vegetationsåret. Dessutom finnes medelnederbörden angiven, vilket möjliggör ett studium av det aktuella årets avvikelser. Uppgifterna är hämtade från Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Instituts mätstationer. Beroende på stationstätheten och det lokala nederbördsklimatets variabilitet anger dessa siffror mer eller mindre väl de faktiska förhållandena på försöksplatserna.

Diagrammen på sidorna 3 och 4 är avsedda för en överblick i stort. De upptaga 12 platser i landet och anger den summerade avvikelser från medelnederbörden. Medelnederbörden representeras av den vågräta linjen. Den brutna kurvan anger summerade över- och underskott i det aktuella årets nederbörd. Man får med ledning av densamma en god uppfattning om avvikelser i nederbördens fördelning. Summeringen är uppdelad i två perioder. Den första omfattar tiden den 1/4 60 - 31/3 61 och den andra tiden den 1/4 - 31/12 61. Uppdelningen per den 1 april har gjorts, därför att marken vid denna tidpunkt ofta är vattenfylld. Växtligheten har ännu ej kommit igång. Det är alltså ett lämpligt utgångsläge för att med hjälp av summerade över- resp. underskott i nederbörd bilda sig en uppfattning om markens vattenbalans.

Eftersommaren 1960 var mycket nederbördsrik, så nederbördsrik att höstsådden i viss mån hindrades i Mellansverige. Övervintringen av de höstsådda grödorna visade sig emellertid vara god vid vårens inträde 1961.

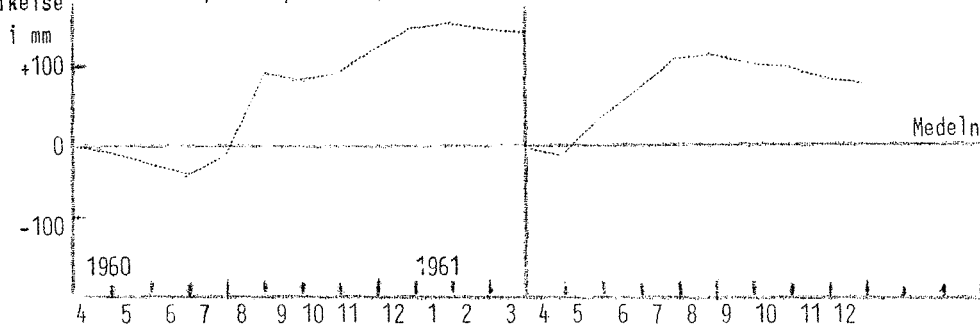
Vegetationsperioden 1961 började med en torr och varm vår och fortsatte med värme och relativt gynnsam nederbörd i maj och juni. Vårsådden kunde därför företas under gynnsamma betingelser och grödorna såg lovande ut vid midsommartiden. Första dagarna i juli skedde emellertid ett markant omslag till kyligare och fuktigare väder, vilket fortsatte under hela juli och augusti. Det myckna regnet i juli medförde kvalitetsskador på höskörden. Likaså åstadkom den fuktiga väderleken att det uppstod liggsäd i spannmålsgrödorna och groddskador på höstråg, höstvetete och tidigt mognande korn. I och med september förbättrades utsiktarna att bärga skörden radikalt i det att vädret blev relativt torrt och varmt. Hösten fortsatte sedan att ha temperaturöverskott, medan nederbörd i stort sett föll i normal utsträckning.

Nederbördsdiagram

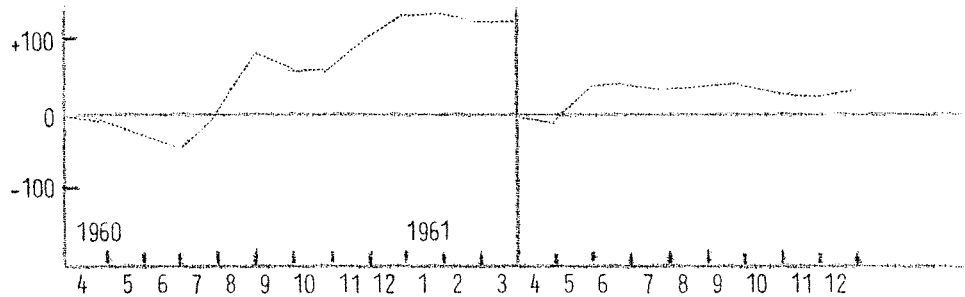
3

Summerad
avvikelse

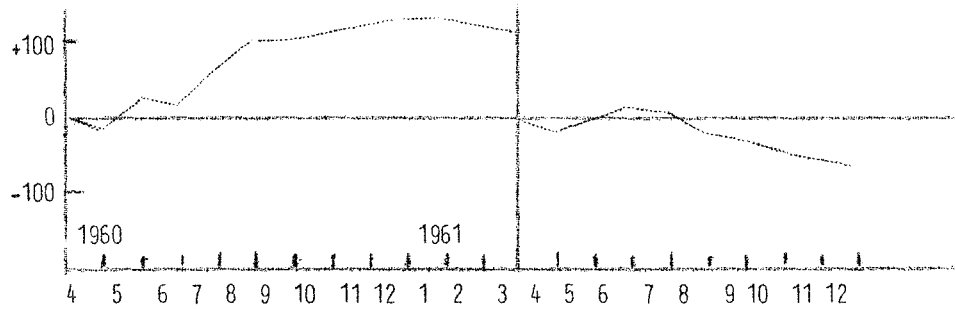
Diagrammen ange den summerade avvikelser från medelnederbörden för tiden den 1/4 1960-31/3 1961
samt den 1/4 - 31/12 1961.

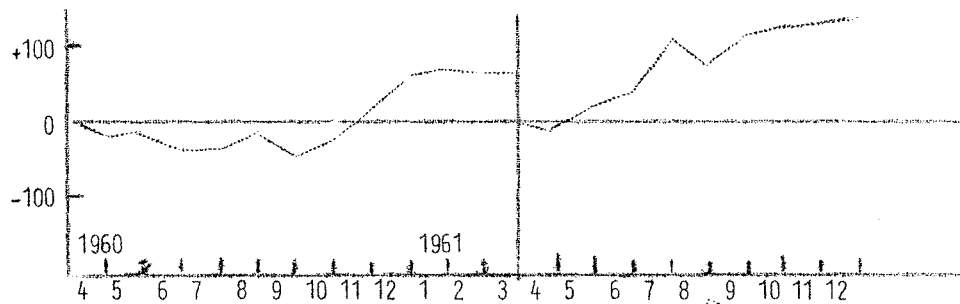
Medelnederbörd Uppsala
545 mm

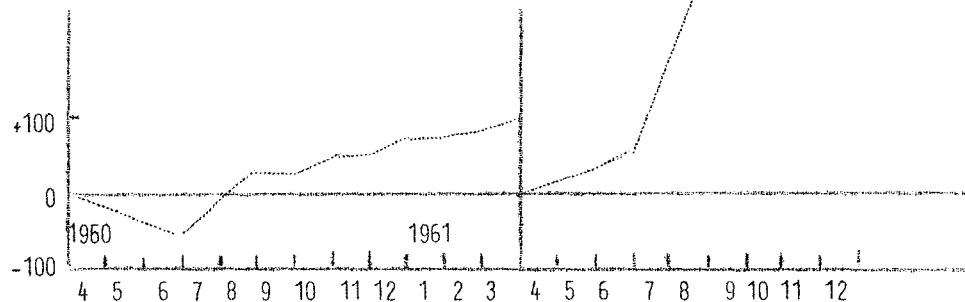
Linköping
511 mm

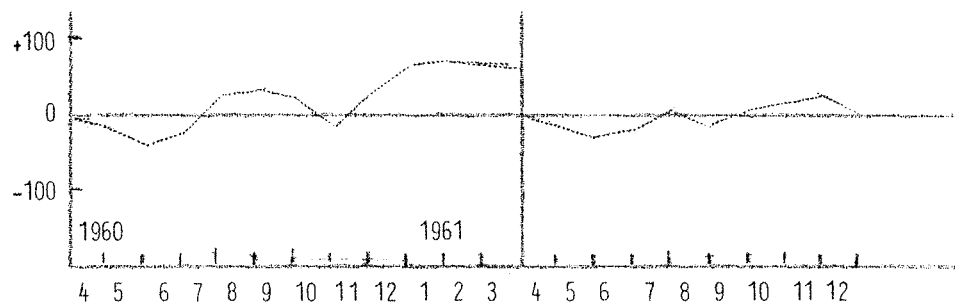
Visby
513 mm

Växjö
593 mm

Lund
616 mm

Göteborg
738 mm

Summerad
avvikelse

i mm

+100

0

-100

1960

1961

Medelnederbörd

Skara
582 mm

+100

0

-100

1960

1961

Karlstad
572 mm

+100

0

-100

1960

1961

Falun
548 mm

+100

0

-100

1960

1961

Östersund
496 mm

+100

0

-100

1960

1961

Härnösand
601 mm

+100

0

-100

1960

1961

Paparanda
532 mm

RESULTAT AV ENSKILDA FÖRSÖK

5.

Stockholms län

=====

Kimsta. År 1961

Försöksvärd: Godsägare Sten Nyström, Kimsta gård, Rosersberg

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			Gröda: Korn		
Parc. nr från dike	Skörd dt /ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	6,2	100	1	7,4	100
2	6,2 ± 0,0	100	2	7,6 + 0,2	103
3	6,3 + 0,1	102	3	8,2 + 0,8	111
4	6,3 + 0,1	102	4	7,9 + 0,5	107
5	6,6 + 0,4	106	5	7,3 - 0,1	99
$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$			6	7,4 ± 0,0	100
			7	7,6 + 0,2	103
			8	8,1 + 0,7	109
			9	7,3 - 0,1	99
			10	6,9 - 0,5	93
			$m_{diff} = 1,1 \text{ dt/ha}$		

Av de redovisade siffrorna framgår, att avkastningen är låg. Orsaken härtill torde huvudsakligen vara det ogynnsamma fysikaliska tillstånd jorden befinner sig i.

Efter den nederbördsrika sommaren och hösten 1960 var fältet mycket uppblött. Det stod ytvatten i svackorna och markens bärkraft var låg. Försöket kunde ej skördas och höstplöjningen blev på grund av rådande förhållanden dåligt utförd. Någon klar skillnad i bärighetsförhållandena vid olika dikningsintensitet framträdde ej.

Våren 1961 var nederbörden högre än normalt. Upptorkningen försenades på grund härav. Den var sämre inom områden med det större dikesavståndet. Det var ej möjligt att få ett tillfredsställande bruk på jorden. Grödan blev som följd därav mycket svag, vilket skördesiffrorna visar.

Hög nederbörd, packning av jorden i samband med körningar på fältet, ringa tjälbildning vintern 1960/61 samt svaga grödor under senare år torde ha samverkat till att marken hösten 1961 var praktiskt taget ogenomsläpplig. Dikningen var som följd därav i stor utsträckning satt ur funktion och fältet kunde ej hållas fritt från ytvatten. Jorden luktade svavelväte.

Under hänvisning till det anförda är det ej motiverat med något närmare studium av de här redovisade skördesiffrorna. De kunna icke läggas till grund för några slutsatser beträffande den erforderliga dikningsintensiteten.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	17	17	24	31	41	57	73	43	48	35	33	441
Årets nederbörd	32	17	28	28	76	56	136	74	33	37	38	53	608

Krogsta. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Erik Lindström, Krogsta Tingslunda

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			Gröda: Havre		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32,9	100	1	34,3	100
2	33,8 + 0,9	103	2	34,0 - 0,3	99
3	34,5 + 1,6	105	3	34,6 + 0,3	101
4	35,6 + 2,7	108	4	35,8 + 1,5	104
5	33,9 + 1,0	103	5	35,5 + 1,2	103
$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$			6	33,7 - 0,6	98
			7	33,5 - 0,8	98
			8	32,8 - 1,5	96
			9	33,2 - 1,1	97
			10	34,2 - 0,1	100
			$m_{diff} = 1,1 \text{ dt/ha}$		

Några skördenedsättningar mellan dikena har ej erhållits i årets försök. Det större dikesavståndet synes därför ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Jämn upptorkning under våren. Ingen skillnad mellan olika dikesavstånd. Bärigheten var vid skörden något sämre på 32-metersavstånden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	17	17	24	31	41	57	73	43	48	35	33	441
Årets nederbörd	40	23	35	29	77	92	118	77	40	44	31	57	663

Uppsala län
=====

Gamla Uppsala. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Tord Jacobsson, Prästgården, Gamla Uppsala

Matj.: Mullfattig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Höstvete

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37,3	100	1	39,7	100
2	38,3 + 1,0	103	2	40,1 + 0,4	101
3	38,0 + 0,7	102	3	40,9 + 1,2	103
4	38,3 + 1,0	103	4	40,1 + 0,4	101
5	38,8 + 1,5	104	5	40,8 + 1,1	103
$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$			6	40,1 + 0,4	101
			7	41,1 + 1,4	104
			8	41,1 + 1,4	104
			9	40,2 + 0,5	101
			10	40,5 + 0,8	102
			$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering detta år.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	23	24	30	39	52	67	74	50	48	38	41	516
Årets nederbörd	30	23	21	22	98	78	108	52	34	42	25	37	570

Lövstaholm. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. J. E. Jönsson, Lövstaholm, Gamla Uppsala

Matj.: Något mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Havre

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	38,9	100	1	40,3	100
2	39,2 + 0,3	101	2	40,8 + 0,5	101
3	37,6 - 1,3	97	3	40,7 + 0,4	101
4	38,2 - 0,7	98	4	39,8 - 0,5	99
5	38,5 - 0,4	99	5	40,9 + 0,6	101
$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$			6	41,0 + 0,7	102
			7	40,4 + 0,1	100
			8	40,0 - 0,3	99
			9	40,1 - 0,2	100
			10	37,7 - 2,6	94
			$m_{diff} = 1,9 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	23	24	30	39	52	67	74	50	48	38	41	516
Årets nederbörd	30	23	21	22	98	78	108	52	34	42	25	37	570

Marsta. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Lennart Vallgård, Vallskog, Uppsala

Matj.: Något mullhaltig mellanlera

Alv: Mellanlera - styv lera

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 13,5 m</u>			Gröda: Höstvete		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34,7	100	1	35,4	100
2	34,8 + 0,1	100	2	33,8 - 1,6	95
3	34,4 - 0,3	99	3	34,2 - 1,2	97
4	34,9 + 0,2	101	4	33,4 - 2,0	94
5	35,0 + 1,3	104	5	33,8 - 1,6	95
$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$			6	33,5 - 1,9	95
			7	32,2 - 3,2	91
			8	33,0 - 2,4	93
			9	33,1 - 2,3	94
			10	32,4 - 3,0	92
			$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$		

En viss skördedepression mellan dikena har erhållits vid det större dikesavståndet. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	27	28	33	42	52	65	76	50	51	41	45	545
Årets nederbörd	30	23	21	22	98	78	108	52	34	42	25	37	570

Skrällinge. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Olof Lindvall, Skrällinge, Örsundsbro

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Försöket består av fyra parallella på 20-meters avstånd från varandra belägna täckdiken, vilka inlagts på ett för övrigt odikat fält. Vinkelrätt över dessa diken har lagts ett skördeområde (bandförsök), som sträcker sig 50-meter ut över den odikade marken på båda sidor.

Dikesavstånd 20 m
Skördekurva från diken ut till mitten
mellan dem.

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37,1	100
2	36,5 - 0,6	98
3	37,0 - 0,1	100
4	37,1 - 0,0	100
5	36,2 - 0,9	98

$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$

Dikat - odikat
Skördekurva från diken ut mot odikat område
(50 m).

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,8	100
2	35,3 - 0,5	99
3	34,9 - 0,9	97
4	33,3 - 2,5	93
5	34,1 - 1,7	95
6	34,3 - 1,5	96
7	34,5 - 1,3	96
8	33,4 - 2,4	93
9	32,8 - 3,0	92
10	33,7 - 2,1	94
11	31,8 - 4,0	89
12	32,4 - 3,4	91
13	32,6 - 3,2	91
14	33,0 - 2,8	92
15	32,9 - 2,9	92

$m_{diff} = 1,6 \text{ dt/ha}$

Någon skördenedsättning mellan diken har ej erhållits på 20-metersavstånden. Skördekurvan ut mot odikat område visar en avkastningsskillnad av ca 3 dt/ha mellan 20-metersdikning och odikat.

Observationer: Någon skillnad i upptorkning mellan dikade och odikade delar av försöksfältet framträdde ej under våren. Vid skörden och höstplöjningen var markens bärkraft möjligen något bättre inom den dikade delen.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	16	19	30	41	49	72	79	48	50	35	37	498
Årets nederbörd	37	20	24	23	100	70	110	66	42	53	34	41	620

Södermanlands län

Edeby. År 1961

Försöksvärd: Lantmästare G.A. af Ekenstam, Edeby säteri, Strängnäs

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Vårvete

<u>Dikesavstånd 15 m</u>			<u>Dikesavstånd 30 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36,1	100	1	36,3	100
2	33,9 - 2,2	94	2	37,0 + 0,7	102
3	34,5 - 1,6	96	3	35,7 - 0,6	98
4	34,0 - 2,1	94	4	36,1 - 0,2	99
5	33,3 - 2,8	92	5	36,6 + 0,3	101
$m_{diff} = 1,1 \text{ dt/ha}$			6	35,5 - 0,8	98
			7	36,0 - 0,3	99
			8	35,8 - 0,5	99
			9	35,4 - 0,9	98
			10	35,0 - 1,3	96
			$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar dock ej den högre årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	40	39	518
Årets nederbörd	33	14	18	22	78	62	96	72	34	53	33	36	551

Fiholm. År 1961

Försöksvärd: Löjtnant G. Barre, Fiholm, Jäderön

Matj.: Mättligt mullhaltig mycket styv lera

Alv: Mycket styv lera

Diupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,15 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 5 upprepningar. Dikesavståndet är 18 m.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,15 m	44,6	100
2		44,9 + 0,3	101
3		43,7 - 0,9	98
4		42,2 - 2,4	95
5		41,4 - 3,2	93
6		39,6 - 5,0	89
7		37,6 - 7,0	84
8	0,5 m	36,7 - 7,9	82
$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$			

Försöket visar en med ökat dikesdjup stigande avkastning. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	40	39	518
Årets nederbörd	33	14	18	22	78	62	96	72	34	53	33	36	551

Gärdesta. År 1961

Försöksvärd: Bröderna Lindahl, Gärdesta säteri, Tystberga

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Vårvete

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	45,1	100	1	44,5	100
2	46,2 + 1,1	102	2	44,8 + 0,3	101
3	45,5 + 0,4	101	3	42,4 - 2,1	95
4	46,8 + 1,7	104	4	44,8 + 0,3	101
5	45,9 + 0,8	102	5	42,5 - 2,0	96
$m_{\text{diff}} = 1,3 \text{ dt/ha}$			6	43,9 - 0,6	99
			7	43,2 - 1,3	97
			8	43,2 - 1,3	97
			9	42,9 - 1,6	96
			10	43,6 - 0,9	98
			$m_{\text{diff}} = 1,2 \text{ dt/ha}$		

En viss skördedepression mellan dikena har erhållits vid det större dikesavståndet. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning under våren har ej framträtt. Vid skörd och höstplöjning var marken mycket uppblött. Någon mera betydande skillnad i bärighet vid olika dikesavstånd kunde emellertid ej konstateras.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	34	37	63	73	74	50	54	46	45	553
Årets nederbörd	33	10	23	25	71	63	63	50	48	71	87	40	584

Vallby prästgård. År 1961

Försöksvärd: Arrendator Alrik Strengbohm, Vallby prästgård, Sörmlands Vallby

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Vall 1

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 48 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	36,8	100	1	34,6	100
2	35,5 - 1,3	96	2	38,2 + 3,6	110
3	33,4 - 3,4	91	3	34,8 + 0,2	101
4	33,1 - 3,7	90	4	31,5 - 3,1	91
5	33,4 - 3,4	91	5	31,0 - 3,6	90
$m_{\text{diff}} = 1,8 \text{ dt hö/ha}$			6	32,4 - 2,2	94
			7	32,4 - 2,2	94
			8	31,4 - 3,2	91
			9	35,3 + 0,7	102
			10	33,4 - 1,2	97
			11	33,9 - 3,7	98
			12	35,8 + 1,2	103
			13	34,6 ± 0,0	100
			14	32,7 - 1,9	95
			15	32,7 - 1,9	95
			$m_{\text{diff}} = 2,3 \text{ dt hö/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena ha erhållits vid båda dikesavstånden. För det mindre avståndet är skördedepressionen statistiskt säker. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	40	39	578
Årets nederbörd	33	14	18	22	78	62	96	72	34	53	33	36	551

Östergötlands län
=====

Hageby. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Åkeriägård, Hageby, Österstad

Matj.: Mättligt mullhaltigt, lerig mo

Alv: Lerig mo

Diupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I föröket ingår 5 upprepningar. Dikesavståndet är 20 m.

Gröda: Råg

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	60,1	100
2		59,4 - 0,7	99
3		57,5 - 2,6	96
4		54,9 - 5,2	91
5		53,8 - 6,3	90
6		50,3 - 9,8	84
7		49,0 - 11,1	82
8	0,5 m	49,0 - 11,1	82

$m_{diff} = 2,2 \text{ dt/ha}$

Avkastningen visar en kraftig stegring med ökat dikesdjup. Utslaget är statistiskt fullt säkert.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	20	24	34	40	64	59	64	40	50	40	38	501
Årets nederbörd	30	15	32	36	82	36	59	53	42	59	48	38	530

Säby. År 1961

Försöksvärd: Godsarrendator Sven Hanell, Säby, Östra Stenby

Matj.: Mättligt mullhaltigt, styvare lera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Havre

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29,0	100	1	26,1	100
2	29,1 + 0,1	100	2	25,8 - 0,3	99
3	29,3 + 0,3	101	3	24,8 - 1,3	95
4	30,4 + 1,4	105	4	25,3 - 0,8	97
5	30,2 + 1,2	104	5	26,0 - 0,1	100
			6	26,2 + 0,1	100
			7	25,5 - 0,6	98
			8	25,3 - 0,8	97
			9	26,2 + 0,1	100
			10	24,8 - 1,3	95

$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering detta år.

Observationer: Tidigt på våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Markens bärkraft vid skörden var god oavsett dikesavstånd.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	36	33	49	55	64	38	44	36	39	471
Årets nederbörd	30	12	21	22	72	43	62	53	39	41	50	32	477

Vänge Södergård. År 1961

Försöksvärd: Arrendator Thure Karlsson, Rystads Handelsträdgård, St. Vänge Södergård, Linköping

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			Gröda: Vall I		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	107,8	100	1	99,9	100
2	103,2 - 4,6	96	2	94,9 - 5,0	95
3	98,8 - 9,0	92	3	94,7 - 5,2	95
4	91,8 -16,0	85	4	85,3 -14,6	85
5	90,0 -17,8	83	5	81,8 -18,1	82
$m_{diff} = 4,3 \text{ dt hö/ha}$			6	79,5 -20,4	80
			7	78,6 -21,3	79
			8	76,6 -23,3	77
			9	73,4 -26,5	73
			10	73,0 -26,9	73
			$m_{diff} = 3,9 \text{ dt hö/ha}$		

Stora skördedepressioner mellan diken har erhållits. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes ett dikesavstånd av ned till 10 meter betala sig.

Observationer: Vallbeståndets sammansättning visade en samvariation med dikningen. I dikenans närhet var klöverinslaget större än i områdena mellan dem.

Klart sämre upptorkning och bärighet inom områden med det större dikesavståndet. Skillnaden var tydligt framträdande även så sent som vid tiden för ett normalt vårbruk.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	21	24	35	38	60	63	68	44	50	41	39	512
Årets nederbörd	27	17	24	26	86	62	57	71	46	38	36	47	532

Jönköpings länLidhult. År 1961Försöksvärd: Lantbr. Carl O. Pettersson, Lidhult, Reftele

Jordart: Någorlunda humifierad vitmosstorv

Avståndsförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Gröda: Blandsäd

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 12 m	14,4	100
" 18 m	14,9 + 0,5	103
" 24 m	15,8 + 1,4	110
$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$		

De skillnader i skörd mellan olika dikesavstånd som erhållits i årets försök ligger helt inom felgränserna.

Observationer: Några olikheter i upptorkning mellan de prövade dikningarna framträdde ej under våren. Före skörden kom det mycket regn, som försvårade skördearbetet. Ytvatten uppstod i alla svackor. Detta vatten sjönk undan mycket sakta. Det var ej möjligt att med säkerhet avgöra om det före låg några bärighetsskillnader mellan olika dikesavstånd.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	56	39	39	53	52	61	79	96	70	76	73	65	759
Årets nederbörd	53	51	55	46	67	83	246	73	116	186	164	72	1212

Åby. År 1961Försöksvärd: Lantbr. Tore Brånalt, Åby, TorskingeAvståndsförsök

Gröda: Vall 1

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	53,4	100	1	53,1	100
2	56,4 + 3,0	106	2	56,9 + 3,8	107
3	56,4 + 3,0	106	3	56,9 + 3,8	107
4	57,6 + 4,2	108	4	56,9 + 3,8	107
5	52,6 - 0,8	99	5	54,5 + 1,4	103
$m_{diff} = 4,1 \text{ dt hö/ha}$			6	54,9 + 1,8	103
			7	60,3 + 7,2	114
			8	55,8 + 2,7	105
			9	55,1 + 2,0	104
			10	55,2 + 2,1	104
			$m_{diff} = 1,9 \text{ dt hö/ha}$		

Några skördenedsättningar mellan dikena har ej erhållits. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger ligger helt inom felgränserna. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	57	35	35	45	49	64	73	96	53	60	71	65	708
Årets nederbörd	30	40	47	42	52	64	156	60	86	109	104	64	854

Ingelstads lantmannaskola. År 1961Försöksvärd: Ingelstads Lantmannaskola, Ingelstad

Matj.: Mycket mullrik mjällig finmo

Alv: Finmo

Avståndsförsök

Gröda: Korn

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23,7	100	1	24,8	100
2	21,2 - 2,5	89	2	22,5 - 2,3	91
3	20,6 - 3,1	87	3	22,5 - 2,3	91
4	21,9 - 1,8	92	4	24,5 - 0,3	99
5	22,9 - 0,8	97	5	22,0 - 2,8	89
$m_{diff} = 1,1 \text{ dt/ha}$			6	23,6 - 1,2	95
			7	23,0 - 1,8	93
			8	21,7 - 3,1	88
			9	22,0 - 2,8	89
			10	22,7 - 2,1	92
			$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Tendens till statistiskt säkra utslag föreligger. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i upptorkning framträdde ej under våren. Vid skörden var bärigheten betydligt sämre inom områden med det större dikesavståndet. Genom spårbildningen uppstod här skador på vallinsådden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	39	29	29	41	43	59	62	83	48	55	56	49	593
Årets nederbörd	45	30	31	28	76	39	192	48	73	70	49	46	727

Ryssby Lantmannaskola. År 1951Försöksvärd: Ryssby Lantmannaskola, Ryssby

Matj.: Mullrik sandig mo

Alv: Sandig grovmo

Avståndsförsök

Gröda: Vall II

<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	75,0	100
2	77,9 - 0,1	100
3	76,1 - 1,9	98
4	73,2 - 4,8	94
5	75,5 - 2,5	97
6	73,0 - 5,0	94
7	75,0 - 2,0	97
8	75,2 - 2,8	96
9	79,8 + 1,8	102
10	78,3 + 0,3	100
$m_{diff} = 3,4 \text{ dt hö/ha}$		

Någon klart framträdande skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits i årets försök. Den variation i skördevärdena som erhållits ligger helt inom felgränserna. Det använda dikesavståndet synes således detta år ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Fältet har visat jämn upptorkning och god bärighet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	51	36	35	45	49	58	72	93	56	66	68	60	690
Årets nederbörd	51	30	31	41	36	54	164	53	92	92	64	69	777

Valstad. År 1961

Kalmar län

Försöksvärd: Kalmar läns norra landsting

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Blandsäd

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	20,7	100	1	21,6	100
2	19,6 - 1,1	95	2	19,3 - 2,3	89
3	17,2 - 3,5	83	3	19,6 - 2,0	91
4	16,3 - 4,4	79	4	19,2 - 2,4	89
5	17,8 - 2,9	86	5	18,2 - 3,4	84
$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$			6	18,8 - 2,8	87
			7	17,0 - 4,6	79
			8	19,7 - 1,9	91
			9	19,3 - 2,3	89
			10	20,7 - 0,9	96
			$m_{diff} = 1,5 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. För det mindre dikesavståndet är skördedepressionen statistiskt säker. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	36	27	31	42	35	52	59	76	43	58	51	57	567
Årets nederbörd	28	10	27	32	101	70	92	118	51	44	83	41	697

Vindö. År 1961

Försöksvärd: Godsägare Carl Malmberg, Vindö, Valdemarsvik

Matj.: Mycket mullrik styv lera

Alv: Mycket styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Korn

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34,1	100	1	36,2	100
2	31,6 - 2,5	93	2	35,7 - 0,5	99
3	31,4 - 2,7	92	3	35,0 - 1,2	97
4	31,1 - 3,0	91	4	35,4 - 0,8	98
5	32,2 - 1,9	94	5	36,9 + 0,7	102
$m_{diff} = 1,4 \text{ dt/ha}$			6	36,9 + 0,7	102
			7	36,0 - 0,2	99
			8	35,7 - 0,5	99
			9	35,3 - 0,9	98
			10	37,9 + 1,7	105
			$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger i stort sett inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: På våren märktes inga skillnader mellan de olika dikningarna ifråga om upptorkningen. Vid skörden var marken starkt uppblött och bärigheten sämre på de långa avstånden. Vid höstplöjningen var bärigheten god över hela fältet.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	36	27	31	42	35	52	59	76	43	58	51	57	567
Årets nederbörd	28	10	27	32	101	70	92	118	51	44	83	41	697

Försöksvärd: Lantbr. Martin Hansson, Lyrungs, Etelhem

Matj.: Mättligt mullhaltig sandig moränlättlera

Alv: Moig lättare moränmellanlera

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Gröda: Korn

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	27,4	100
" 22 m	29,0 + 1,6	106
" 28 m	29,5 + 2,1	108

 $m_{\text{diff}} = 1,6 \text{ dt/ha}$

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 22 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	28,1	100	1	29,3	100
2	27,6 - 0,5	98	2	27,9 - 1,4	95
3	27,3 - 0,8	97	3	27,4 - 1,9	94
4	28,0 - 0,1	100	4	27,5 - 1,8	94
5	28,5 + 0,4	101	5	26,7 - 2,6	91
			6	27,8 - 1,5	95
			7	28,4 - 0,9	97

 $m_{\text{diff}} = 0,9 \text{ dt/ha}$ $m_{\text{diff}} = 1,0 \text{ dt/ha}$

<u>Dikesavstånd 28 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30,7	100
2	30,4 - 0,3	99
3	30,8 + 0,1	100
4	30,5 - 0,2	99
5	30,6 - 0,1	100
6	30,6 - 0,1	100
7	30,2 - 0,5	98
8	30,4 - 0,3	99
9	30,2 - 0,5	98
10	28,6 - 2,1	93

 $m_{\text{diff}} = 0,9 \text{ dt/ha}$

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att det största dikesavståndet givit den högsta avkastningen. Utslaget ligger emellertid helt inom felgränserna och kan ej tillmätas så stor betydelse.

Bandförsöket uppvisar ej några klart framträdande skördenedsättningar mellan dikena på något av dikesavstånden.

Som sammanfattning av årets försök kan sägas, att 28-metersavståndet synes ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	41	29	32	33	28	30	52	75	49	54	61	51	535
Årets nederbörd	33	13	35	13	38	68	68	52	32	31	59	42	484

Ausås. År 1961

Kristianstads län
=====

20.

Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Persson, Ausås prästgård, Spannarp

Matj.: Mullfattig moig sand

Alv: Moig sand

Avståndsförsök

Gröda: Vårvete

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	39,6	100	1	38,8	100
2	38,8 - 0,8	98	2	37,0 - 1,8	95
3	38,6 - 1,0	97	3	37,7 - 1,1	97
4	39,2 - 0,4	99	4	37,3 - 1,5	96
5	39,2 - 0,4	99	5	35,8 - 3,0	92
$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$			6	38,0 - 0,8	98
			7	36,8 - 2,0	95
			8	35,5 - 3,3	91
			9	36,7 - 2,1	95
			10	38,1 - 0,7	98
			$m_{diff} = 1,6 \text{ dt/ha}$		

Mindre skördedepressioner mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Dessa kan dock ej anges som statistiskt säkra. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	54	38	36	47	43	67	72	93	59	65	62	62	698
Årets nederbörd	63	48	54	28	36	54	129	55	84	73	57	55	736

Tranarp. År 1961Försöksvärd: Lantbr. Nils Andreassons sterbhus, Tranarp, Åstorp

Matj.: Något mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Vårvete

<u>Dikesavstånd 10 m</u>			<u>Dikesavstånd 30 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	31,5	100	1	30,6	100
2	31,4 - 0,1	100	2	30,7 + 0,1	100
3	31,3 - 0,2	99	3	31,6 + 1,0	103
$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$			4	31,3 + 0,7	102
			5	31,4 + 0,8	103
			6	31,4 + 0,8	103
			7	30,4 - 0,2	99
			8	30,3 - 0,3	99
			9	31,6 + 1,0	103
			$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering detta år.

Observationer: Några nämnvärda skillnader i upptorkning framträdde ej under våren. Vid skörden var marken uppblött, men bärighetsförhållandena var ungefär lika oavsett dikningsintensitet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	55	40	38	48	50	59	83	106	67	63	66	66	741
Årets nederbörd	63	48	54	28	36	54	129	55	84	73	57	55	736

Bulstofta. År 1961Malmöhus län

Försöksvärd: Lantbrukare Erland Jeppsson, Bulstofta gård, Ekeby

Matj.: Mullrik moränmo

Alv: Moränmo

Avståndsförsök

Gröda: Vall I

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	46,6	100	1	46,1	100
2	45,8 - 0,8	98	2	45,5 - 0,6	99
3	45,0 - 1,6	97	3	46,3 + 0,2	100
4	45,9 - 0,7	99	4	45,6 - 0,5	99
5	46,6 ± 0,0	100	5	44,9 - 1,2	97
$m_{diff} = 1,0$ dt hö/ha			6	44,9 - 1,2	97
			7	45,2 - 0,9	98
			8	45,4 - 0,7	98
			9	45,6 - 0,5	99
			10	45,7 - 0,4	99
			$m_{diff} = 1,4$ dt hö/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering detta år.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	55	37	35	44	47	59	77	94	59	65	65	62	699
Årets nederbörd	58	41	43	36	35	36	127	82	76	82	59	57	732

Lydinge. År 1961Försöksvärd: Kapten Bror-Carl Cederström, Lydinge, Hyllinge

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Vall I

<u>Dikesavstånd 10 m</u>			<u>Dikesavstånd 20 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	36,5	100	1	33,2	100
2	34,1 - 2,4	93	2	33,2 ± 0,0	100
3	31,4 - 5,1	86	3	33,6 + 0,4	101
$m_{diff} = 1,2$ dt hö/ha			4	33,0 - 0,2	99
			5	33,1 - 0,1	100
			6	32,0 - 1,2	96
			$m_{diff} = 1,2$ dt hö/ha		

En tydlig skördenedsättning mellan dikena har erhållits vid det mindre dikesavståndet. Det större avståndet visar däremot ingen skördedepression mellan dikena. Resultaten från de båda olika stora dikesavstånden är sålunda något motsägande. Av allt att döma torde emellertid det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering detta år.

Observationer: Under den regnrika hösten 1960 var framkomligheten betydligt sämre inom områden med 20 meters dikesavstånd. Upptorkningen våren 1961 var likformig över hela försöket.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	55	55	635
Årets nederbörd	43	39	33	39	32	52	125	65	56	64	34	55	637

Lönhult, År 1961

Försöksvärd: AB W. Weibull, Landskrona

Matj.: Måttligt mullhaltig styv moränlera

Alv: Mycket styv moränlera

Dikesavstånd 10 och 20 meter.

Gröda: Havre

Observationer: Under våren framträdde betydande skillnader i upptorkning. 20-metersavstånden visade en försening i upptorkningen av 3-5 dagar. Bärigheten vid skörd och höstplöjning var avgjort sämre inom områden dikade med det större dikesavståndet.

Genom ett misstag vid skördearbetenas genomförande kan inga avkastningsresultat redovisas.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	31	32	38	39	50	63	83	51	58	52	53	590
Årets nederbörd	43	39	33	39	32	52	125	65	56	64	34	55	637

Nybo gård, År 1961

Försöksvärd: Godsägare Gösta Hofvendahl, Nybo gård, Mjöhult

Matj.: Något mullhaltig lerig sand

Alv: Svagt lerig sand

Avståndsförsök

Gröda: Vall 1

Dikesavstånd 12 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	55,7	100
2	49,7 - 6,0	89
3	51,2 - 4,5	92
4	50,6 - 5,1	91
5	49,5 - 6,2	89

$m_{diff} = 1,8 \text{ dt hö/ha}$

En statistiskt fullt säker skördenedsättning mellan dikena har erhållits. Den högre avkastning som ett mindre dikesavstånd än det i försöket prövade skulle ha givit detta år, hade emellertid icke motsvarat den ökade årskostnaden för denna dikning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	55	55	635
Årets nederbörd	43	39	33	39	32	52	125	65	56	64	34	55	637

Rosendals gård, År 1961

Försöksvärd: Friherre Gerard Bennet, Rosendals gods, Mörarp

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 5 upprepningar. Dikesavstånd 10 meter.

Gröda: Senap

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	15,5	100
2		14,6 - 0,9	94
3		15,0 - 0,5	97
4		14,4 - 1,1	93
5		14,5 - 1,0	94
6		14,7 - 0,8	95
7		14,2 - 1,3	92
8	0,5 m	14,8 - 0,7	95

$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$

Variationen i dikesdjup har icke i nämnvärd grad påverkat avkastningens storlek.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	55	55	635
Årets nederbörd	43	39	33	39	32	52	125	65	56	64	34	55	637

Svenstorp. År 1961

Försöksvärd: Friherre Th. G. Gyllenkrok, Björnstorp

Matj.: Mullfattig sandig moränlättilera

Alv: Lättare moränmellanlera

Dikesavstånd 16 och 32 meter.

Försöksfältet var år 1961 besätt med konservärter. Försöket skördades därför ej.

Observationer: Tidigt på våren märktes ingen skillnad i upptorkning mellan de prövade dikesavstånden. Den 1-7 april föll det ca 40 mm regn. Upptorkningen efter denna nederbörd gick långsammare inom områden med det större dikesavståndet. Förseningen utgjorde ca 3 dagar.

Vid höstplöjningen var marken mycket uppblött i ytskiktet. Någon klar skillnad i bärighet vid olika dikesavstånd framträdde emellertid ej.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	36	32	41	40	56	68	77	50	57	59	55	616
Årets nederbörd	46	34	28	24	38	31	119	79	59	61	55	51	625

Säbyholm. År 1961

Försöksvärd: Svenska Sockerfabriksaktiebolaget, Säbyholms gård, Landskrona

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Sockerbetor

<u>Dikesavstånd 12 m</u>			<u>Dikesavstånd 16 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	393,7	100	1	388,5	100
2	404,8 + 11,1	103	2	403,1 + 14,6	104
3	405,6 + 11,9	103	3	427,4 + 38,9	110
$m_{\text{diff}} = 10,6 \text{ dt/ha}$			4	396,8 + 8,3	102
			$m_{\text{diff}} = 18,2 \text{ dt/ha}$		

<u>Dikesavstånd 24 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	415,0	100
2	429,1 + 14,1	103
3	430,5 + 15,5	104
4	403,3 + 11,7	97
5	418,1 + 3,1	101
6	425,9 + 11,9	103
$m_{\text{diff}} = 15,5 \text{ dt/ha}$		

Några skördenedsättningar mellan dikena har ej erhållits i försöket. Den variation i skördevärdenas storlek som erhållits, ligger helt inom felgränserna och kan icke tillmätas någon betydelse. Det största dikesavståndet synes därför i år ha givit en med hänsyn till avkastningen tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	28	23	37	38	52	62	82	48	48	47	47	547
Årets nederbörd	35	23	19	37	32	48	141	45	56	57	42	44	579

Bro. År 1961

Göteborgs- och Bohus län

=====

Försöksvärd: Bröderna Hansson, Bro, Skredsvik

Matj.: Något mullhaltig moig lättlera

Alv: Lättare mellanlera

Avståndsförsök

Gröda: Vall 1

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	101,7	100	1	103,3	100
2	100,9 - 0,8	99	2	100,1 - 3,2	97
3	97,8 - 3,9	96	3	95,9 - 7,4	93
4	97,7 - 4,0	96	4	96,6 - 6,7	94
5	99,2 - 2,5	98	5	95,2 - 8,1	92
$m_{diff} = 2,2 \text{ dt hö/ha}$			6	95,8 - 7,5	93
			7	95,8 - 7,5	93
			8	95,2 - 8,1	92
			9	94,8 - 8,5	92
			10	95,9 - 7,4	93
			$m_{diff} = 1,7 \text{ dt hö/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	68	49	48	46	52	57	69	99	73	100	86	76	823
Årets nederbörd	50	37	23	49	55	55	79	72	92	129	97	25	763

Tingvalls egendom. År 1961

Försöksvärd: Göteborgs- och Bohus läns Hushållningssällskap

Matj.: Mättligt mullhaltig moig lättlera

Alv: Lättare mellanlera

Avståndsförsök

Gröda: Havre

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 24 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	41,2	100	1	40,6	100
2	38,6 - 2,6	94	2	37,7 - 2,9	93
3	36,7 - 3,5	89	3	36,1 - 4,5	89
4	35,6 - 5,6	86	4	34,8 - 5,8	86
5	34,6 - 6,6	84	5	34,5 - 6,1	85
$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$			6	34,2 - 6,4	84
			7	33,0 - 7,6	81
			$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$		

Stora skördedepressioner mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök synes ett dikesavstånd av ned till 10 meter betala sig.

Observationer: Upptorkningen var likartad över hela försöket. Vid skörden var markens bärkraft sämre inom områden med det större dikesavståndet. Några bärighetsskillnader framträdde ej vid höstplöjningen.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	34	40	40	47	52	60	98	58	76	65	60	680
Årets nederbörd	69	48	19	19	51	47	83	82	82	115	92	20	727

Assmundstorp. År 1961

Älvsborgs län

Försöksvärd: Lantbr. Åke Hagaeus, Assmundstorp, Brälanda

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Havre

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	28,3	100	1	27,9	100
2	28,3 \pm 0,0	100	2	27,3 - 0,6	98
3	28,0 - 0,3	99	3	26,4 - 1,5	95
4	27,7 - 0,6	98	4	25,9 - 2,0	93
5	27,8 - 0,5	98	5	26,0 - 1,9	93
$m_{diff} = 0,5$ dt/ha			6	25,9 - 2,0	93
			7	25,8 - 2,1	92
			8	26,0 - 1,9	93
			9	25,5 - 2,4	91
			10	25,4 - 2,5	91
			$m_{diff} = 0,5$ dt/ha		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. För det större avståndet föreligger ett statistiskt säkert utslag. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar dock ej den högre årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Tidigt under våren var upptorkningen och bärigheten sämre inom områden med det större dikesavståndet. Vid tiden för vårbruket hade dessa olikheter utjämnats. Bärigheten var vid skörden god över hela fältet. I samband med höstplöjningen kunde man konstatera något sämre bärkraft hos marken inom områden med det större dikesavståndet. Den något lägre bärkraften förorsakade dock ej några egentliga svårigheter vid arbetets utförande.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	64	44	614
Årets nederbörd	43	25	17	49	38	65	57	89	61	112	78	39	673

Forstena. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Nils Dahlgren, Forstena, Vargön

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Gröda: Korn

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	27,4	100
" " 24 m	28,7 + 0,7	105
" " 32 m	26,0 - 1,4	95

 $m_{diff} = 2,0$ dt/ha

2. Bandförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	25,1	100	1	23,6	100
2	23,9 - 1,2	95	2	22,8 - 0,8	97
3	23,3 - 1,8	93	3	23,0 - 0,6	97
4	21,9 - 3,2	87	4	22,2 - 1,4	94
5	22,3 - 2,8	89	5	21,5 - 2,1	91
$m_{diff} = 0,7$ dt/ha			6	20,3 - 3,3	86
			7	20,7 - 2,9	88
			8	20,5 - 3,1	87
			9	20,5 - 3,1	87
			10	20,1 - 3,5	85
			$m_{diff} = 0,6$ dt/ha		

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att 24-metersavståndet givit den högsta och 32-metersavståndet den lägsta avkastningen i försöket. Utslagen ligger emellertid helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

I bandförsöket har det erhållits klart framträdande skördenedsättningar mellan dikena på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med ledning av dessa resultat synes ett dikesavstånd av ned till 16 meter betala sig.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	57	42	38	47	47	58	68	100	69	83	73	62	744
Årets nederbörd	44	37	31	42	49	52	74	100	53	101	82	47	712

Skerrud. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Karl Erik Falk, Skerrud, Åsteboborg

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 15 meter.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup m	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	47,0	100
2		46,1 - 0,9	98
3		46,4 - 0,6	99
4		45,4 - 1,6	97
5		45,9 - 1,1	98
6		46,0 - 1,0	98
7		46,4 - 0,6	99
8	0,5 m	43,4 - 3,6	92

$m_{diff} = 1,4 \text{ dt/ha}$

Av skördesiffrorna framgår att avkastningen är något högre vid större dikesdjup. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger.

Observationer: Upptorkningen var sämre inom områden med grund dikning. Sådden blev därigenom försenad 3-4 dagar. Jorden förefaller mera svårbrukad inom dessa delar av fältet. Några skillnader i bärighet framträdde ej under hösten.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	64	44	614
Årets nederbörd	43	25	17	49	38	65	57	89	61	112	78	39	673

Säby. År 1961

Försöksvärd: Arr. Lennart Johansson, Säby, Bräländ

Matj.: Mullrik mjällättlera

Alv: Mjällättlera

Avståndsförsök

Gröda: Korn

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29,8	100	1	31,0	100
2	26,9 - 2,9	90	2	28,9 - 2,1	93
3	26,3 - 3,5	88	3	27,3 - 3,7	88
4	25,3 - 4,5	85	4	26,5 - 4,5	85
5	25,5 - 4,3	86	5	26,5 - 4,5	85
			6	24,7 - 6,3	80
			7	24,6 - 6,4	79
			8	25,1 - 5,9	81
			9	25,2 - 5,8	81
			10	25,1 - 5,9	81

$m_{diff} = 1,1 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$

Klart framträdande skördenedläggningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Under den tidiga våren var marken vattenrikare och bärigheten klart sämre inom området med det större dikesavståndet. Skillnaderna utjämnades emellertid i stor utsträckning till tiden för vårbruket. Vid skörden var bärigheten klart sämre inom områden med stort dikesavstånd. Vid höstplöjningen framträdde däremot ej några bärighetsskillnader mellan de prövade dikningarna.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	40	38	45	45	54	66	91	62	78	69	56	694
Årets nederbörd	43	25	17	49	38	65	57	89	61	112	78	39	673

Iveten. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Karl Andersson, Iveten, Brålanda

Matj.: Måttligt mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Vall II

<u>Dikesavstånd 8,5 m</u>			<u>Dikesavstånd 17 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	86,4	100	1	83,0	100
2	77,6 - 8,8	90	2	70,8 - 12,2	85
3	75,5 - 10,9	87	3	68,6 - 14,4	83
$m_{diff} = 2,1$ dt hö/ha			4	65,3 - 17,7	79
			5	65,2 - 17,8	79
			6	66,7 - 16,3	80
				$m_{diff} = 1,5$ dt hö/ha	

Stora skördedepressioner mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes ett dikesavstånd av ned till 8 meter betala sig.

Observationer: Rikligare med klöver i dikenans närhet. Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	64	44	614
Årets nederbörd	43	25	17	49	38	65	57	89	61	112	78	39	673

Bruntorp. År 1961

Skaraborgs län

Försöksvärd: Godsägare Alf Lagergren, Korsberga

Matj.: Något mullhaltig mjällera

Alv: Styvare mellanlera

Avståndsförsök

Gröda: Råg

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36,0	100	1	31,9	100
2	26,7 - 9,3	74	2	24,2 - 7,7	76
3	22,7 -13,3	63	3	19,7 -12,2	62
4	17,4 -18,6	48	4	16,7 -15,2	52
5	16,5 -19,5	46	5	16,1 -15,8	50
$m_{diff} = 3,0 \text{ dt/ha}$			6	16,8 -15,1	53
			7	17,3 -14,6	54
			8	16,9 -15,0	53
			9	15,7 -16,2	49
			10	14,4 -17,5	45
			$m_{diff} = 3,2 \text{ dt/ha}$		

Mycket stora skördedepressioner mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen är statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök synes ett dikesavstånd av ned till 5 meter betala sig.

Observationer: De delar av fältet som dikats med det större dikesavståndet torkade upp betydligt senare under våren. Några skillnader i bärighet framträdde ej vid skörden.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	27	21	23	31	41	64	65	90	53	62	50	39	566
Årets nederbörd	16	21	20	38	74	50	103	76	35	56	88	33	610

Djupedal. År 1961

Försöksvärd: Arr. Erik Larsson och Karl Gustav Danielsson, Tyskagården, Lovene

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lerig grovmo

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavstånd 13 m. Gröda: Havre

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	47,6	100
2		46,5 - 1,1	98
3		47,0 - 0,6	99
4		46,9 - 0,7	99
5		46,8 - 0,8	98
6		47,7 + 0,1	100
7		45,2 - 2,4	95
8	0,5 m	45,9 - 1,7	96
$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$			

Dikesdjupet har icke i nämnvärd grad påverkat avkastningens storlek i årets försök.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	17	10	20	30	44	73	87	98	38	56	49	35	557

Frugården. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Oskar Johansson, Frugården, Tengene

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Blandsäd

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	48,7	100	1	48,0	100
2	48,8 + 0,1	100	2	48,1 + 0,1	100
3	48,8 + 0,1	100	3	47,4 - 0,6	99
4	48,9 + 0,2	100	4	47,5 - 0,5	99
5	48,1 - 0,6	99	5	48,5 + 0,5	101
$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$			6	46,2 - 1,8	96
			7	46,5 - 1,5	97
			8	46,3 - 1,7	96
			9	45,8 - 2,2	95
			10	46,2 - 1,8	96
			$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$		

En viss skördedepression mellan dikena har erhållits vid det större dikesavståndet. Utslaget kan anges som statistiskt säkert. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under den tidiga våren visade områden med stort dikesavstånd en sämre upptorkning. Vid tiden för ett normalt vårbruk hade skillnaderna i stort sett utjämnats. Bärigheten var god vid skörden och i samband med höstplöjningen.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	33	18	19	30	44	65	82	95	45	85	70	40	626

Gammalstorp. År 1961

Försöksvärd: Agr. Sven Axelsson, Gammalstorps säteri, Skövde

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök inom ett förhållandevis plant område (marklutning mindre än 15:1000)

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena

Gröda: Blandsäd

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 10 m	32,8	100
" 16 m	34,7 + 1,9	106
" 24 m ^{x)}	32,2 - 0,6	98
" 48 m	29,5 - 4,3	90

$m_{diff} = 1,6 \text{ dt/ha}$

2. Bandförsök

Dikesavstånd 10 m			Dikesavstånd 16 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,8	100	1	34,9	100
2	34,5 - 1,3	96	2	33,6 - 1,3	96
3	33,6 - 2,2	94	3	32,0 - 2,9	92
$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$			4	31,1 - 3,8	89
			5	31,0 - 3,9	89
			$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$		

x) Parcellerna äro ej placerade så att de ange medelskörden för dikesavståndet i fråga. De äro uttagna på en sträcka av 30 meter i mittområdet mellan dikena.

<u>Dikesavstånd 24 m</u>			<u>Dikesavstånd 48 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32,5	100	1	32,1	100
2	32,2 - 0,3	99	2	30,3 - 1,8	94
3	29,7 - 2,8	91	3	30,6 - 1,5	95
4	29,6 - 2,9	91	4	30,5 - 1,6	95
5	31,1 - 1,4	96	5	31,5 - 0,6	98
6	29,7 - 2,8	91	6	30,5 - 1,6	95
7	31,3 - 1,2	96	7	28,2 - 3,9	88
$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$			8	27,2 - 4,9	85
			9	27,2 - 4,9	85
			10	28,5 - 3,6	89
			11	28,1 - 4,0	88
			12	29,8 - 2,3	93
			13	28,1 - 4,0	88
			14	29,2 - 2,9	91
			15	29,1 - 3,0	91
			$m_{diff} = 1,9 \text{ dt/ha}$		

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att avkastningen avtar med ökat dikesavstånd. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger vid det största avståndet, 48 meter. Undantag utgör 16-metersavståndet, som bryter serien genom att uppvisa en högre avkastning än det minsta avståndet, 10 meter. Utslaget ligger emellertid helt inom felgränserna.

I bandförsöket har det erhållits skördedepressioner mellan dikena vid samtliga dikesavstånd. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes ett dikesavstånd av ned till 16 meter betala sig.

Observationer: Några skillnader i upptorkning framträdde ej under våren. Vid skörden var markens bärkraft god över hela fältet.

Avståndsförsök inom område med stark marklutning (ca 40:1000)

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	40,6	100
Stamdikning x)	35,9 - 4,7	88
$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$		

De stamdikade områdena har givit lägre avkastning. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Några skillnader i upptorkning framträdde ej under våren. Vid skörden var markens bärkraft god över hela fältet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	44	33	37	47	43	63	70	94	57	67	52	54	661
Årets nederbörd	25	20	30	35	52	64	102	90	40	68	66	40	632

x)

Detta försöksmoment består av ca 0,5 ha stora områden avgränsade av dräneringsledningarna men för övrigt odikade.

Försöksvärd: Godsägare W. Wahlström, Gunnarstorp, Flakeberg

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Senap

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	15,8	100	1	18,3	100
2	15,4 - 0,4	97	2	17,8 - 0,5	97
3	15,4 - 0,4	97	3	17,7 - 0,6	97
4	16,1 + 0,3	102	4	18,0 - 0,3	98
5	15,6 - 0,2	99	5	17,2 - 1,1	94
$m_{\text{diff}} = 0,7 \text{ dt/ha}$			6	17,7 - 0,6	97
			7	16,2 - 2,1	89
			8	17,0 - 1,3	93
			9	18,1 - 0,2	99
			10	16,9 - 1,4	92
			$m_{\text{diff}} = 1,0 \text{ dt/ha}$		

<u>Dikesavstånd 80 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	15,7	100
2	13,7 - 2,0	87
3	13,7 - 2,0	87
4	12,1 - 3,6	77
5	10,5 - 5,2	67
6	11,3 - 4,4	72
7	11,5 - 4,2	73
8	11,3 - 4,4	72
9	11,5 - 4,2	73
10	10,1 - 5,6	64
$m_{\text{diff}} = 0,7 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid dikesavstånden 32 och 80 meter. Utslagen kan anges som statistiskt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes ett dikesavstånd av ned till 20 meter betala sig.

Observationer: Några skillnader i upptorkning mellan dikesavstånden 16, 24 och 32 meter kunde ej iakttagas under våren. Den stamdikade försöksrutan (dikesavstånd 80 m) visade däremot en betydande försening i upptorkningen. Området kunde sålunda icke förharvas gemensamt med det övriga fältet. Sådden försenades 3-4 dagar på grund av den långsammare upptorkningen inom denna del av försöket.

Bärigheten var god vid skörden. Vid den därpå följande plöjningen och tillbrukningen för sådden av höstsäd var markens bärkraft sämre inom området med 80 meters dikesavstånd.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	33	18	19	30	44	65	82	95	45	85	70	40	626

Statens försöksgård Lanna. År 1961

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Djupförsök II

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 22 meter. Gröda: Havre

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	37,3	100
2		37,2 - 0,1	100
3		37,1 - 0,2	99
4		37,5 + 0,2	101
5		37,6 + 0,3	101
6		36,9 - 0,4	99
7		37,1 - 0,2	99
8	0,6 m	37,0 - 0,3	99
$m_{\text{diff}} = 0,8 \text{ dt/ha}$			

Dikesdjupet har icke påverkat avkastningen i årets försök.

Observationer: Några skillnader i upptorkning och bärighet vid olika dikesdjup har ej framträtt under året.

Kombinerat diknings- och såtidsförsök I

Under den tid försöket ligger i höstsäd eller vall bortfaller momentet med olika såtider. Försöket skördas och bearbetas då såsom ett rent avståndsförsök, i detta fall enligt bandmetoden med parcellerna uttagna parallellt med diken.

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27,6	100	1	27,9	100
2	26,6 - 1,0	96	2	25,2 - 2,7	90
3	26,2 - 1,4	95	3	24,5 - 3,4	88
4	26,0 - 1,6	94	4	23,3 - 4,6	84
5	24,9 - 2,7	90	5	22,1 - 5,8	79
$m_{diff} = 0,4 \text{ dt/ha}$			6	21,8 - 5,1	78
			7	21,1 - 6,8	76
			8	20,2 - 7,7	72
			9	21,4 - 6,5	77
			10	20,3 - 7,6	73
			$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$		

Dikesavstånd 80 m
Rybsbeståndet helt utvintrat på grund av otillfredsställande dränering.

Klart framträdande skördenedsättningar mellan diken har erhållits vid 16- och 32-metersavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra.

Observationer: Inom områdena med 80-meters dikesavstånd stod det vatten mellan rybsraderna under hela hösten (1960). Våren 1961 var beståndet till följd härav tillbakasatt och plantorna dog helt i slutet av april och början av maj. Det utvecklades sedan istället ett mycket kraftigt bestånd av baldersbrå.

80-metersavstånden uppvisade dålig bärighet hösten 1960. Under 1961 framträdde ej några skillnader i upptorkning eller bärighet mellan områden med olika dikesavstånd. Vid tillbrukningen för höstsädd efter rybsskörden hösten 1961 visade områden med 80-meters dikesavstånd en sämre struktur med stora kokor, som var svåra att få sönder vid bearbetningen.

Kombinerat diknings- och såtidsförsök II

Under den tid försöket ligger i höstsäd eller vall bortfaller momentet med olika såtider. Försöket skördas och bearbetas då såsom ett rent avståndsförsök, i detta fall enligt bandmetoden med parcellerna uttagna parallellt med diken.

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34,8	100	1	35,5	100
2	34,4 - 0,4	99	2	32,8 - 2,7	92
3	34,2 - 0,6	98	3	32,0 - 3,5	90
4	34,2 - 0,6	98	4	32,4 - 3,1	91
5	34,0 - 0,8	98	5	31,8 - 3,7	90
$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$			6	31,5 - 4,0	89
			7	32,3 - 3,2	91
			8	30,6 - 4,9	86
			9	31,7 - 3,8	89
			10	30,4 - 5,1	86
			$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$		

<u>Dikesavstånd 80 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33,9	100
2	33,8 - 0,1	100
3	31,7 - 2,2	94
4	29,8 - 4,1	88
5	29,1 - 4,8	86
6	29,2 - 4,7	86
7	28,2 - 5,7	83
8	27,6 - 6,3	81
9	27,3 - 6,6	81
10	27,4 - 6,5	81

$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$

Fullt säkra skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid dikesavstånd 32 och 80 meter. I fråga om 80-metersavståndet är skördenedsättningen betydande. Med de utslag som erhållits i årets försök, synes ett dikesavstånd av ned till 20 meter betala sig.

Observationer: Under hösten 1960 var markens bärkraft inom områden med 80 meters dikesavstånd mycket låg. Vid såväl bearbetning som sådd blev det djupa spår. Ytvattnet rann i spåren efter såmaskinen. I mittområdet mellan dikena måste man på vissa ställen lyfta upp billarna över markytan för att traktorn skulle orka gå fram.

På grund av låg nederbörd under våren 1961 märktes ingen skillnad i bärighet i samband med övergödsling med kväve i mitten av april. Hösten 1961 var marken hård och svårgenomsläpplig. Trots ganska mycket vatten inom områdena med 80-metersdikningen var markens bärkraft god.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	24	37	39	59	67	68	61	57	41	37	553
Årets nederbörd	17	10	20	30	44	73	87	98	38	56	49	35	557

Marieholm. År 1961

Försöksvärd: Fångvårdsanstalten, Mariestad

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,1 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavståndet är 14 meter.

Gröda: Höstvete

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,1 m	51,1	100
2		51,1 ± 0,0	100
3		51,3 + 0,2	100
4		50,7 - 0,4	99
5		52,0 + 0,9	102
6		50,8 - 0,3	99
7		52,0 + 0,9	102
8	0,5 m	50,0 - 1,1	98

$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$

Variationen i dikesdjup synes ej ha påverkat avkastningen. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Observationer: Vid tiden för vårarbetenas början var fältet likformigt upptorkat. Bärigheten vid skörden var god över hela fältet. Vid höstplöjningen var marken mycket uppblött. Bärkraften var då sämre inom områden med litet dikesdjup.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	19	23	36	41	53	67	83	47	56	42	37	533
Årets nederbörd	20	10	19	32	68	34	99	77	42	48	40	14	503

Stensfält. År 1961

34.

Försöksvärd: Bröderna Eliasson, Stensfält, Moholm

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Höstvete

Dikesavstånd 14 m			Dikesavstånd 28 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29,4	100	1	29,6	100
2	28,3 - 1,1	96	2	29,0 - 0,6	93
3	30,1 + 0,7	102	3	28,1 - 1,5	95
4	29,8 + 0,4	101	4	28,5 - 1,1	95
5	28,6 - 0,8	97	5	28,7 - 0,9	97
$m_{diff} = 1,6 \text{ dt/ha}$			6	30,8 + 1,2	104
			7	31,4 + 1,8	105
			8	31,7 + 2,1	107
			9	31,7 + 2,1	107
			10	31,2 + 1,6	105
			$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$		

Vetet var angripet av rotdödaren. De erhållna skördevärdena är på grund därav låga och ojämna. Något klart samband mellan avkastningens storlek och dikenas belägenhet kan ej konstateras vid studiet av de primära parcellskördarnas storlek. Av den anledningen kan de ovan redovisade medeltalsvärdena ej läggas till grund för något närmare uttalande om dikesavståndets inverkan på avkastningen detta år.

Observationer: Några skillnader i upptorkning framträdde ej under våren. Vid skörden var markens bärkraft god över hela fältet.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	24	17	32	30	67	71	66	93	45	57	60	40	602

Stommen. År 1961

Försöksvärd: Anders Palmstedt, Stommen, Lovene

Matj.: Mättligt mullhaltig, styv lera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Höstvete

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	59,9	100	1	60,2	100
2	58,6 - 1,3	98	2	56,5 - 3,7	94
3	53,8 - 6,1	90	3	55,9 - 4,3	93
4	56,9 - 3,0	95	4	53,7 - 6,5	89
5	56,7 - 3,2	95	5	53,0 - 7,2	88
$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$			6	50,0 - 10,2	83
			7	49,9 - 10,3	83
			8	47,2 - 13,0	78
			9	46,4 - 13,8	77
			10	46,5 - 13,7	77
			$m_{diff} = 1,9 \text{ dt/ha}$		

Stora skördedepressioner mellan dikena har erhållits, särskilt vid det större dikesavståndet. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningeresultat som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	24	37	39	59	67	88	51	57	41	37	553
Årets nederbörd	23	14	20	33	58	66	76	93	49	68	65	34	625

Sunnersbergs prästgård. År 1961

Försöksvärd: Bröderna Karlsson, Prästbolet, Tolsjö

Matj.: Måttligt mullhaltig moig lättlera

Alv: Mycket styv lera

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	45,9	100	1	48,6	100
2	46,3 + 0,4	101	2	49,7 + 1,1	102
3	45,3 - 0,6	99	3	47,8 - 0,8	98
4	44,8 - 1,1	98	4	47,7 - 0,9	98
5	44,5 - 1,4	97	5	48,7 + 0,1	100
$m_{diff} = 1,6 \text{ dt/ha}$			6	47,5 - 1,1	98
			7	46,4 - 2,2	95
			8	47,8 - 0,8	98
			9	47,0 - 1,6	97
			10	46,0 - 2,6	95
			$m_{diff} = 1,5 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. För det större avståndet är skörde depressionen statistiskt säker. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	29	38	39	55	66	89	53	65	49	43	581
Årets nederbörd	27	13	17	39	52	72	77	82	49	62	60	32	575

Sötåsen. År 1961

Försöksvärd: Skaraborgs läns landsting, Sötåsens egendom, Töreboda

Matj.: Måttligt mullhaltig, styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36,1	100	1	36,9	100
2	34,3 - 1,8	95	2	36,2 - 0,7	98
3	35,6 - 0,5	99	3	34,7 - 2,2	94
4	38,1 + 2,0	106	4	35,5 - 1,4	96
5	37,0 + 0,9	102	5	36,4 - 0,5	99
$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$			6	35,3 - 1,6	95
			7	35,5 - 1,4	96
			8	34,5 - 2,4	93
			9	35,2 - 1,7	95
			10	34,2 - 2,7	93
			$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. För det större avståndet är skörde depressionen statistiskt säker. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit, motsvarar emellertid endast den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under den tidiga våren förelåg mycket tydliga skillnader i upptorkning vid olika dikesavstånd. Efter 30 mm nederbörd, som föll den 4-7 april, torkade 18-metersavstånden upp 5-8 dagar tidigare än 36-metersdikningen. Vid tiden för ett normalt vårbruk var fältet jämnt upptorkat (yttharvning utfördes den 21/4). Några skillnader i bärighet framträdde ej vid skörd och höstplöjning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	38	19	23	34	50	55	94	100	60	57	63	33	626

Tyskagården. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Ernst Häggrens sterbhus, Tyskagården, Sk. Åsaka

Matj.: Mättligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lerig grovmo

Avståndsförsök

Gröda: Vall II

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	104,5	100	1	98,0	100
2	104,3 - 0,2	100	2	101,0 + 3,0	103
3	103,3 - 1,2	99	3	98,4 + 0,4	100
4	100,9 - 3,6	97	4	100,0 + 2,0	102
5	102,8 - 1,7	99	5	98,6 + 0,6	101
$m_{diff} = 1,2 \text{ dt hö/ha}$			6	97,5 - 0,5	99
			7	97,7 - 0,3	100
			8	97,0 - 1,0	99
			9	98,8 + 0,8	101
			10	101,2 + 3,2	103
			$m_{diff} = 2,4 \text{ dt hö/ha}$		

Några nämnvärda skördenedsättningar mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför detta år ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under den tidiga våren visade de större dikesavstånden en något sämre upptorkning. Vid tiden för ett normalt vårbruk hade skillnaderna utjämnats.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Helå året
Medelnederbörd	35	24	27	40	41	61	69	84	54	61	44	41	581
Årets nederbörd	29	18	30	37	43	80	105	105	40	70	64	36	657

Vrå Nolgården. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Thorsten Jonsson, Vrå Nolgården, Moholm

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Avstånds- och djupförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena
Gröda: Vall I

		Skörd dt hö/ha	Rel. tal	
Dikesavstånd 12 m		55,0	100	
" 16 m		57,4 + 2,4	104	
" 24 m		48,9 - 6,1	89	$m_{diff} = 3,2 \text{ dt hö/ha}$
Dikesdjup 0,7 m		53,6	100	
" 1,0 m		53,9 + 0,3	101	$m_{diff} = 2,6 \text{ dt hö/ha}$

Det största dikesavståndet, 24 meter, har givit en klart lägre avkastning än de båda mindre avstånden, 12 och 16 meter. Dikesdjupet synes ej ha påverkat avkastningen i årets försök.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Stamdikningsförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.
Gröda: Havre

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 15 m	33,7	100
Stamdikning ^{x)}	22,6 - 11,1	67
$m_{diff} = 1,1 \text{ dt/ha}$		

^{x)} Detta försöksmoment består av 120 x 50 meter stora områden avgränsade av dräneringsledningar men för övrigt odikade.

De stamdikade områdena uppvisar en betydande, statistiskt fullt säker skördenedsättning.

Observationer: De stamdikade rutorna visade en avsevärt senare upptorkning. Uppskattningsvis minst 8 dagar. Eftersom sådden utfördes på en gång över hela fältet utan hänsyn till de upptorkningsskillnader som förelåg, kom de stamdikade rutorna att bli besådda för tidigt. En anpassning av såtiden till upptorkningen hade därför säkerligen givit en mindre avkastningsskillnad än den här funna.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	39	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	38	19	23	34	50	55	94	100	60	57	63	33	626

Värings prästgård. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Arvid Väringer, Prästgården, Väring

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,1 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavstånd 16 meter.

Gröda: Havre

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,1 m	33,6	100
2		32,5 - 1,1	97
3		32,5 - 1,1	97
4		31,9 - 1,7	95
5		32,2 - 1,4	96
6		31,2 - 2,4	93
7		30,8 - 2,8	92
8	0,6 m	30,1 - 3,5	90

$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit högre avkastning. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Vid vårbrukets början den 26/4 var fältet jämnt upptorkat. Sådden utfördes den 5/5, varefter det föll ca 30 mm regn undet tiden den 5-9 maj. Upptorkningen efter detta regn skedde långsammare inom områden med grund dikning. Bärigheten var god vid skörden. De stamdikade områdena var besvärligare att plöja. Leran var segare.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	21	14	25	28	58	65	50	94	42	55	50	37	539

Kvarntorp. År 1961Värmlands länFörsöksvärd: AB Mölnbacka Trysil, Lantbruksförvaltningen, Mölnbacka

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Korn

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 27 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32,9	100	1	36,6	100
2	34,9 + 2,0	106	2	36,8 + 0,2	101
3	34,1 + 1,2	104	3	36,6 + 0,0	100
4	33,5 + 0,6	102	4	37,5 + 0,9	102
5	34,6 + 1,7	105	5	36,1 - 0,5	99
$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$			6	36,5 - 0,1	100
			7	36,9 + 0,3	101
			$m_{diff} = 1,1 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering detta år.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	39	27	30	32	44	51	67	84	56	61	48	46	585
Årets nederbörd	53	39	12	16	49	100	70	122	68	127	105	46	807

Norenberg. År 1961Försöksvärd: Värmlands - Stuteriet Norenberg, Geijersdal

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Korn

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	24,5	100	1	24,5	100
2	23,6 - 0,9	96	2	22,8 - 1,7	93
3	22,4 - 2,1	91	3	22,7 - 1,8	93
4	22,2 - 2,3	91	4	22,4 - 2,1	91
5	22,5 - 2,0	92	5	22,5 - 2,0	92
$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$			6	21,7 - 2,8	89
			7	21,9 - 2,6	89
			8	22,4 - 2,1	91
			9	22,5 - 2,0	92
			10	21,0 - 3,5	86
			$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader i upptorkning eller bärighet har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	35	45	38	53	64	75	100	70	72	60	63	726
Årets nederbörd	58	22	18	22	52	75	104	110	62	139	142	42	846

Uddeholm. År 1961

Försöksvärd: Uddeholms Aktiebolag, Uddeholm

Matj.: Mättligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Gröda: Vall I

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 18 m	48,2	100
" 24 m	47,8 - 0,4	99
" 30 m	46,2 - 2,0	96
" 60 m	48,7 + 0,5	101

$m_{diff} = 5,8$ dt hö/ha

2. Bandförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 30 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	56,6	100	1	50,4	100
2	47,5 - 9,1	84	2	43,9 - 6,5	87
3	43,2 - 13,4	76	3	40,3 - 10,1	80
4	41,4 - 15,2	74	4	39,2 - 11,2	78
5	39,9 - 16,7	70	5	40,6 - 9,8	81
			6	40,3 - 10,1	80
			7	40,3 - 10,1	80
			8	42,8 - 7,6	85
			9	42,8 - 7,6	85
			10	42,4 - 8,0	84

$m_{diff} = 4,2$ dt hö/ha

$m_{diff} = 2,5$ dt hö/ha

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att det knappast föreligger någon skillnad i avkastning mellan olika dikesavstånd. De mindre utslag som erhållits, ligger helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

I bandförsöket har det erhållits klart framträdande skördenedsättningar mellan dikena vid båda dikesavstånden. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i detta försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Fältet blev sönderkört i samband med skörden hösten 1960. Särskilt gäller detta de svagast dikade områdena. Vid observationer på fältet den 29/4 1961 var upptorkningen och bärigheten något sämre inom områden med 60-metersdikning än inom övriga delar av fältet.

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavståndet är 18 meter.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	29,7	100
2		29,7 ± 0,0	100
3		29,8 + 0,1	100
4		29,7 ± 0,0	100
5		29,5 - 0,2	99
6		29,1 - 0,6	98
7		29,5 - 0,2	99
8	0,5 m	31,5 + 0,8	106

$m_{diff} = 1,0$ dt/ha

Dikesdjupet synes ej ha påverkat avkastningen i årets försök. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	49	36	42	37	53	65	78	97	63	68	59	59	706
Årets nederbörd	53	61	19	16	33	24	83	142	59	109	69	40	758

Västanå. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Torvald Svensson, Västanå, Väse

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 90 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29,8	100	1	29,6	100
2	28,3 - 1,5	95	2	29,2 - 0,4	99
3	29,2 - 0,6	98	3	30,4 + 0,8	103
4	28,4 - 1,4	95	4	30,0 + 0,4	101
5	29,0 - 0,8	97	5	28,7 - 0,9	97
$m_{\text{diff}} = 0,9 \text{ dt/ha}$			6	30,1 + 0,5	102
			7	29,0 - 0,6	98
			8	30,4 + 0,8	103
			9	29,3 + 0,3	99
			10	28,9 - 0,7	98
			$m_{\text{diff}} = 1,4 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan diken, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Någon nämnvärd skillnad i upptorkning mellan de prövade dikningarna framträdde ej under våren. Vid skörden var markens bärkraft avsevärt sämre vid dikesavståndet 90 meter. Tröskan kunde gå fram någorlunda obehindrat ut till ca 10 m från diken. Inom hela mittområdet mellan dem sjönk den ned mycket kraftigt. Inom områden med 18-metersdikning kunde skörden verkställas utan svårighet. Vid höstplöjningen hade marken torkat upp, och det märktes ingen skillnad i bärighet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	37	26	29	35	43	58	84	84	51	61	51	47	606
Årets nederbörd	53	29	22	21	52	98	102	108	63	114	83	40	785

Ölmskog. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Magnus Lundaahl, Ölmskogs gård, Väse

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	39,1	100	1	34,1	100
2	38,0 - 1,1	97	2	31,3 - 2,8	92
3	36,4 - 2,7	93	3	29,6 - 4,5	87
4	36,0 - 3,1	92	4	28,1 - 6,0	82
5	37,3 - 1,8	95	5	25,1 - 9,0	74
$m_{\text{diff}} = 6,2 \text{ dt/ha}$			6	24,3 - 9,8	71
			7	23,8 - 10,3	70
			8	24,7 - 9,4	72
			9	24,9 - 9,2	73
			10	23,1 - 11,0	68
			$m_{\text{diff}} = 2,2 \text{ dt/ha}$		

Stora skördenedsättningar mellan dikena har erhållits, särskilt vid det större dikesavståndet. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	37	26	29	35	43	58	84	84	51	61	51	47	606
Årets nederbörd	30	14	1	18	50	61	56	77	51	94	51	47	550

Askersunds by, År 1961

Örebro län

Försöksvärd: Lantbr. Karl Einar Andersson, Askersunds by, Askersund

Matj.: Mättligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällättlera

Avståndsförsök

Gröda: Havre + Ärtor

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	42,8	100	1	42,8	100
2	41,7 - 1,1	97	2	42,5 - 0,2	100
3	42,7 - 0,1	100	3	40,9 - 1,9	96
4	41,7 - 1,1	97	4	42,6 - 0,2	100
5	43,0 + 0,2	100	5	41,9 - 0,9	98
$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$			6	41,1 - 1,7	95
			7	42,4 - 0,4	99
			8	42,0 - 0,8	98
			9	41,2 - 1,6	96
			10	42,1 - 0,7	98
			$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna utjämnats. Vid skörden och höstplöjningen var markens bärkraft god över hela försöksfältet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	42	33	34	41	46	65	70	89	54	63	52	54	643
Årets nederbörd	47	21	29	39	82	54	95	90	38	37	50	30	648

Falkenå, År 1961

Försöksvärd: Godsägare Per Geis, Falkenå säteri, Örebro

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena

Gröda: Höstvete

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	36,5	100
" " 24 m	30,4 - 6,1	83
" " 32 m	32,4 - 4,1	89
$m_{diff} = 2,8 \text{ dt/ha}$		

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	39,0	100	1	39,0	100
2	40,3 + 1,3	103	2	36,1 - 1,9	95
3	39,5 - 0,5	101	3	36,1 - 1,9	95
4	40,1 + 1,1	103	4	37,7 - 0,3	99
5	39,8 + 0,8	102	5	37,6 - 0,4	99
$m_{diff} = 1,9 \text{ dt/ha}$			6	35,9 - 2,1	94
			7	35,0 - 3,0	92
			8	35,6 - 2,4	94
			9	35,2 - 1,8	95
			10	36,8 - 1,2	97
			$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$		

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att det minsta dikesavståndet givit den högsta avkastningen. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger.

I bandförsöket har det erhållits mindre skördenedsättningar mellan dikena vid 32-metersavståndet. Utslaget kan anges som statistiskt säkert. Den något högre avkastning som 16-metersavståndet givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning.

Resultaten enligt den äldre försöksmetodiken och enligt bandförsöket är icke helt överensstämmande. De förra resultaten visar en kraftigare skördestejning för den intensiva dikningen än de senare.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	25	18	27	33	47	62	76	85	52	57	39	34	555
Årets nederbörd	55	18	26	31	79	47	90	89	44	67	71	40	657

Klockhammar. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. N.E. Nilsson, Klockhammar, Närkes Kil

Matj.: Måttligt multhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

<u>Avståndsförsök</u>			Gröda: Korn		
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23,4	100	1	23,2	100
2	21,7 - 1,7	93	2	20,9 - 2,3	90
3	21,9 - 1,5	94	3	21,5 - 1,7	93
4	22,0 - 1,4	94	4	21,1 - 2,1	91
5	22,0 - 1,4	94	5	20,8 - 2,4	90
$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$			6	21,1 - 2,1	91
			7	21,3 - 1,9	92
			8	21,4 - 1,8	92
			9	21,2 - 2,0	91
			10	20,6 - 2,6	89
			$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. I fråga om det större avståndet föreligger ett statistiskt säkert utslag. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit, torde emellertid icke motsvara den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	28	32	40	49	60	76	86	58	66	50	48	626
Årets nederbörd	64	10	24	27	77	50	90	107	45	104	112	47	757

Gålby. År 1961

Västmanlands län

44

Försöksvärd: Godsägare Gunnar Larsson, Strö Köping

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Havre

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33,1	100	1	33,6	100
2	32,7 - 0,4	99	2	33,4 - 0,2	99
3	32,1 - 1,0	97	3	33,3 - 0,3	99
4	34,1 + 1,0	103	4	33,9 + 0,3	101
5	33,7 + 0,6	102	5	34,6 + 1,0	103
$m_{\text{diff}} = 1,2 \text{ dt/ha}$			6	34,4 + 0,8	102
			7	33,9 + 0,3	101
			8	33,4 - 0,2	99
			9	33,6 - 0,0	100
			10	33,8 + 0,2	101
			$m_{\text{diff}} = 1,0 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering detta år.

Observationer: Det större dikesavståndet visade en senare upptorkning under våren. Skillnaden i upptorkning mellan de prövade dikningarna var märkbar även vid tiden för vårbrukets början. Markens bärkraft var god vid skörden och höstplöjningen.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	25	35	44	63	73	87	57	58	44	41	580
Årets nederbörd	23	12	16	21	68	58	60	54	42	50	75	34	523

Norrby prästgård. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Nore Andersson, Norrby prästgård, Sala

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Havre

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 24 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37,8	100	1	38,8	100
2	36,7 - 1,1	97	2	38,1 - 0,7	98
3	36,6 - 1,2	97	3	35,8 - 3,0	92
4	35,4 - 2,4	94	4	36,1 - 2,7	93
5	35,6 - 2,2	94	5	35,2 - 3,6	91
$m_{\text{diff}} = 0,8 \text{ dt/ha}$			6	35,5 - 3,3	91
			7	35,5 - 3,3	91
			$m_{\text{diff}} = 0,7 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, torde emellertid endast motsvara den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	18	22	37	44	51	71	76	51	51	40	40	527
Årets nederbörd	35	19	25	18	76	79	83	76	40	68	38	32	589

Kloster. År 1951

Kopparbergs län

Försöksvärd: Korenäs AB, Klosters egendom, Dala-Åsbo

Matj.: måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv mellanlera

Avståndsförsök

Gröda: Vall III

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	51,2	100	1	54,8	100
2	52,0 + 0,8	102	2	55,2 + 0,4	101
3	53,9 + 2,7	105	3	56,2 + 1,4	103
4	52,6 + 1,4	103	4	53,2 - 1,6	97
5	53,4 + 2,2	104	5	53,2 - 1,6	97
$m_{diff} = 1,5$ dt hö/ha			6	52,6 - 2,2	96
			7	51,4 - 3,4	94
			8	51,3 - 3,5	94
			9	52,4 - 2,4	95
			10	51,8 - 3,0	95
			$m_{diff} = 2,3$ dt hö/ha		

Någon skördedepression mellan dikena har ej erhållits vid det mindre dikesavståndet. Vid det större avståndet föreligger däremot en viss skördenedsättning mellan dikena. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Djupförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesdjup 0,60 m	69,0	100
"- 0,85 m	66,8 - 2,2	97
"- 1,10 m	67,3 - 1,7	98

$m_{diff} = 2,9$ dt hö/ha

Av skördesiffrorna framgår, att den grundare dikningen i årets försök givit något högre avkastning. Det utslag som erhållits ligger emellertid inom felgränserna och kan ej tillmätas någon större betydelse.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	25	31	36	49	56	72	82	55	51	42	48	580
Årets nederbörd	37	24	28	22	62	73	95	94	47	73	42	29	626

Spisbo. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. K.J. Andersson, Spisbo, By Kyrkby

Matj.: Måttligt mullhaltig styvars mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Havre

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 24 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23,7	100	1	29,2	100
2	29,5 + 0,8	103	2	30,3 + 1,1	104
3	29,4 + 0,7	102	3	31,1 + 1,9	107
4	29,4 + 0,7	102	4	30,5 + 1,3	104
5	30,7 + 2,0	107	5	30,5 + 1,3	104
$m_{diff} = 0,8$ dt/ha			6	30,2 + 1,0	103
			7	30,8 + 1,6	105
			$m_{diff} = 0,7$ dt/ha		

Några skördenedsättningar mellan dikona har ej erhållits. Däremot synes parcellen närmast diket ha givit lägre skörd. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	17	21	23	41	58	63	76	48	49	34	38	494
Årets nederbörd	28	15	20	20	74	77	84	117	32	58	44	16	555

Wikmanshyttan. År 1961

Försöksvärd: Wikmanshytte Bruks AB, Hedemora

Matj.: Mättligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Gröda: Korn

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	38,4	100	1	38,6	100
2	38,7 + 0,3	101	2	37,6 - 1,0	97
3	39,0 + 0,6	102	3	38,0 - 0,6	98
4	38,5 + 0,1	100	4	37,3 - 1,3	97
5	39,3 + 0,9	102	5	35,7 - 2,9	92
$m_{\text{diff}} = 0,9 \text{ dt/ha}$			6	36,0 - 2,6	93
			7	34,6 - 4,0	90
			8	33,2 - 5,4	86
			9	32,5 - 6,1	84
			10	32,9 - 5,7	85
			$m_{\text{diff}} = 1,1 \text{ dt/ha}$		

Betydande skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på det större dikesavståndet. Utslaget kan betecknas som statistiskt fullt säkert. Med de skörderesultat som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: Upptorkningen var under våren märkbart sämre inom områden med stort dikesavstånd. Vid sådden, som utfördes den 13 maj efter en regnperiod (5-10 maj 50 mm), redde sig jorden icke fullt så bra inom områden med det större dikesavståndet. Ytterligare regn efter sådden förorsakade skorp-bildning. Följden blev ett glest bestånd, som senare utvecklade rikligt med grönskott. Detta var särskilt fallet inom områden med stort dikesavstånd. Kornet mognade inom dessa delar av fältet ca två veckor senare, vilket försenade skörden.

Det större dikesavståndet visade en något sämre bärighet vid skörden. Vid höstplöjningen kunde man däremot ej konstatera några bärighetsskillnader.

Matj.: Mättligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8, i försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavståndet är 20 meter.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	19,4	100
2		19,0 + 0,6	103
3		19,5 + 0,9	107
4		19,7 + 0,3	102
5		19,1 + 0,7	104
6		19,1 + 0,7	104
7		18,3 - 0,1	99
8	0,5 m	17,5 - 0,9	95
$m_{\text{diff}} = 0,5 \text{ dt/ha}$			

Någon med förändringen i dikesdjup jämnt förloppande trend i avkastning har ej erhållits. Den variation i avkastningsvärdena som erhållits ligger inom felgränserna. Dikesdjupet synes således i årets försök ej ha påverkat avkastningen.

Observationer: Tidigt under våren kunde en påtagligt sämre upptorkning iakttagas inom områden med mindre dikesdjup. Vid tiden för vårbrukets början hade skillnaderna utjämnats. Några olikheter i bärighet framträdde ej vid skörden. Vid höstplöjningen kunde däremot en något sämre bärkraft hos marken konstateras inom områden med litet dikesdjup.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	20	28	33	51	60	65	85	55	51	40	43	562
Årets nederbörd	45	19	18	34	56	37	76	113	37	62	55	29	581

Backa gård. År 1961

Gävleborgs län

Försöksvärd: Syskonen Olanders, Backa gård, Edsbyn 2

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Avståndsförsök

Gröda: Korn

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	10,4	100	1	11,5	100
2	11,0 + 0,6	106	2	11,1 - 0,4	97
3	10,7 + 0,3	103	3	11,2 - 0,3	97
4	11,0 + 0,6	106	4	11,2 - 0,3	97
5	10,7 + 0,3	103	5	10,8 - 0,7	94
$m_{diff} = 0,3 \text{ dt/ha}$			6	10,9 - 0,6	95
			7	10,6 - 0,9	92
			8	10,6 - 0,9	92
			9	10,6 - 0,9	92
			10	10,8 - 0,7	94
			$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$		

Någon skördedepression mellan dikena har ej erhållits vid det mindre dikesavståndet. Vid det större avståndet föreligger däremot en viss skördenedsättning mellan dikena. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Vallinsådden var mycket kraftig. Detta torde i viss mån vara orsaken till den låga kornskörden.

Några skillnader i upptorkning eller bärighet har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	38	26	32	34	51	76	73	94	52	54	44	46	620
Årets nederbörd	36	23	17	14	37	42	76	142	31	76	36	36	556

Sörby, Järvsö. År 1961

Försöksvärd: Hemmansägare Jonas Bertil Jonsson, Sörby, Lörstrand

Matj.: Mycket mullrik mjällig lättlera

Alv: Mjällig lättlera

Resultat år 1960

Dikesavstånd 18 och 36 meter

Såsom framgår av nederbördsvärdena nedan var juli månad 1960 ovanligt nederbördsrik (dubbla normalnederbörden). Marken blev då helt mättad med vatten med dålig bärkraft som följd. Trots att nederbörden under augusti icke överskred normalvärdet och september uppvisade lägre nederbörd än normalt, förmådde icke marken inom områdena med det längre dikesavståndet återhämta sin bärkraft, tills tiden för skörden (den 12/9). Inom de delar av fältet, som var dikade med 18-metersdikning, var framkomligheten för traktor och bindare god. Inom områdena för 36-metersdikningen kunde skörden ej verkställas med maskinella hjälpmedel. Försöket kunde som följd därav ej skördas.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	38	23	31	33	53	69	73	96	57	55	39	42	614
Årets nederbörd	45	28	18	25	40	69	130	97	25	70	97	49	692

Resultat år 1961

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 35 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22,7	100	1	22,4	100
2	21,0 - 1,7	93	2	19,9 - 2,5	89
3	19,9 - 2,8	88	3	18,2 - 4,2	81
4	19,6 - 3,1	86	4	17,3 - 5,1	77
5	19,3 - 3,4	85	5	17,4 - 5,0	78
$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$			6	17,2 - 5,2	77
			7	17,8 - 4,6	79
			8	17,2 - 5,2	77
			9	16,5 - 5,9	74
			10	16,6 - 5,8	74
			$m_{diff} = 1,6 \text{ dt/ha}$		

Klart framträdande skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utsäingen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Fältet kunde ej plöjas hösten 1960 på grund av markens dåliga bärkraft inom området med dubbelt dikesavstånd. Vid plöjningen våren 1961 var upptorkningen sämre inom områden med stort dikesavstånd. Skillnaderna hade vid tiden för sådden i stort sett utjämnats.

Vid skörden hösten 1961 var bärigheten något sämre inom områden med stort dikesavstånd. Spårerna var dock icke så djupa att de i mera betydande grad skadade insådden.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Helå året
Medelnederbörd	38	23	31	38	53	69	73	95	57	55	39	42	614
Årets nederbörd	40	19	10	12	57	40	122	98	53	96	57	35	689

Svedja. År 1961

Försöksvärd: Lantbr. Lars Magnusson, Svedja, Färila

Matj.: Något mullhaltig mjällera

Alv: Lorig mjåla

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 80 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23,1	100	1	22,1	100
2	24,3 + 1,2	105	2	21,7 - 0,4	98
3	24,8 + 1,7	107	3	21,0 - 1,1	95
4	24,9 + 1,8	108	4	21,9 - 0,2	99
5	24,1 + 1,0	104	5	21,7 - 0,4	93
$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$			6	20,7 - 1,4	94
			7	19,7 - 2,4	89
			8	19,6 - 2,5	89
			9	21,6 - 0,5	98
			10	23,8 + 1,7	108
			$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger i stort sett inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några större olikheter i upptorkning framträdde ej under våren. Vid skörden var bärigheten mycket dålig inom området med 80 meters dikesavstånd. Det stod här ytvatten i svackorna.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Helå året
Medelnederbörd	31	19	22	26	46	59	71	88	43	44	36	40	525
Årets nederbörd	42	13	13	8	37	55	86	106	42	77	31	41	551

Ljustorps boställe. År 1961

Västernorrlands län

Försöksvärd: Lantbr. John Eriksson, Ljustorps boställe, Ljustorp

Matj.: Måttligt mullhaltig mjälig lättlera

Alv: Mjälilig lättlera

Avståndsförsök

Gröda: Vall IV

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 27 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	48,1	100	1	47,5	100
2	42,7 - 5,4	89	2	44,8 - 2,7	94
3	41,7 - 6,4	87	3	45,4 - 2,1	96
4	40,0 - 8,1	83	4	43,9 - 3,6	92
5	43,8 - 4,3	91	5	44,0 - 3,5	93
$m_{diff} = 1,8 \text{ dt hö/ha}$			6	45,4 - 2,1	96
			7	46,8 - 0,7	99
			$m_{diff} = 2,9 \text{ dt hö/ha}$		

Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	45,2	100
2	45,4 + 0,2	100
3	45,3 + 0,1	100
4	46,9 + 1,7	104
5	41,3 - 3,9	91
6	45,2 ± 0,0	100
7	46,0 + 0,8	102
8	45,0 + 0,8	102
9	45,2 ± 0,0	100
10	41,0 - 4,2	91
$m_{diff} = 3,2 \text{ dt hö/ha}$		

Några mera betydande skördenedsättningar mellan dikena har ej erhållits. Det största dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Inga skillnader i upptorkning mellan de olika dikningarna. Bärigheten var god över hela fältet vid skörd och höstplöjning.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	38	24	27	28	58	53	64	86	59	63	47	43	590
Årets nederbörd	43	29	15	8	42	52	162	95	50	82	63	42	683

Stornäset. År 1961

Försöksvärd: Stornäsets jordbruk, Alnö

Matj.: Något mullhaltig mo

Alv: Mo

Avståndsförsök

Gröda: Korn

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	17,1	100	1	17,2	100
2	16,9 - 0,2	99	2	16,9 - 0,3	98
3	17,3 + 0,2	101	3	16,9 - 0,3	98
4	16,6 - 0,5	97	4	16,3 - 0,9	95
5	17,0 - 0,1	99	5	16,3 - 0,9	95
$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$			6	17,5 + 0,3	102
			7	17,8 + 0,6	103
			8	16,9 - 0,3	98
			9	16,4 - 0,8	95
			10	16,7 - 0,5	97
			$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Tidigt under våren var bärigheten sämre inom områden med stort dikesavstånd. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna utjämnats och fältet var jämnt upptorkat. Några bärighetsskillnader framträdde ej i samband med skörd och höstplöjning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	21	23	28	47	45	49	83	61	53	38	32	508
Årets nederbörd	56	8	8	9	43	54	87	92	60	79	54	41	591

Rödningsberg. År 1961

Jämtlands län

Försöksvärd: Hemmansägare Nils Jonasson, Rödningsberg, Trångsviken

Matj.: Mullrik moränlättilera

Alv: Moränlättilera

Avståndsförsök

Gröda: Vall III

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	39,9	100	1	41,1	100
2	39,1 - 0,8	98	2	38,1 - 3,0	93
3	36,9 - 3,0	92	3	33,9 - 7,2	82
4	35,9 - 3,0	92	4	31,6 - 9,5	77
5	36,6 - 3,3	92	5	31,5 - 9,6	77
$m_{diff} = 2,0$ dt hö/ha			6	30,1 - 11,0	73
			7	29,9 - 11,2	73
			8	29,7 - 11,4	72
			9	31,5 - 9,6	77
			10	33,9 - 7,2	82
			$m_{diff} = 2,0$ dt hö/ha		

Klart framträdande skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: På våren kunde viss försening i upptorkningen konstateras på de långa dikesavstånden som även visade sämre bärighet vid skörd och höstplöjning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	21	27	21	39	54	65	79	46	38	28	32	481
Årets nederbörd	19	17	34	8	26	78	102	78	54	33	19	44	512

Tavnas. År 1961

Försöksvärd: Arrendator Gunnar Häggström, Tavnas

Matj.: Mullrik moränlättilera

Alv: Moränlättilera

Avståndsförsök

Gröda: Vall II

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	40,8	100	1	38,5	100
2	42,6 + 1,8	104	2	33,8 - 4,7	88
3	39,9 - 0,9	98	3	31,4 - 7,1	82
4	37,9 - 2,9	93	4	32,4 - 6,1	84
5	40,6 - 0,2	100	5	30,6 - 7,9	79
$m_{diff} = 2,1$ dt hö/ha			6	30,0 - 8,5	78
			7	31,6 - 6,9	82
			8	33,3 - 5,2	86
			9	32,9 - 5,6	85
			10	32,8 - 5,7	85
			$m_{diff} = 3,3$ dt hö/ha		

En viss skördedepression mellan dikena har erhållits vid det större dikesavståndet. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	21	25	22	42	56	65	78	48	42	32	34	497
Årets nederbörd	30	13	38	7	44	84	130	84	35	54	24	49	592

Kvarnsvedjan. År 1961

Västerbottens län

Försöksvärd: Hemmansägare John Mannberg, Kvarnsvedjan, Rödåsel

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig mjäla

Alv: Lerig mjäla

Avståndsförsök

Gröda: Vall II

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	34,4	100	1	34,6	100
2	33,8 - 0,6	98	2	33,4 - 1,2	97
3	31,9 - 2,5	93	3	32,4 - 2,2	94
4	31,5 - 2,9	92	4	31,7 - 2,9	92
5	33,3 - 1,1	97	5	32,2 - 2,4	93
$m_{diff} = 0,9$ dt hö/ha			6	31,7 - 2,9	92
			7	32,4 - 2,2	94
			8	31,5 - 3,1	91
			9	30,5 - 4,1	88
			10	30,9 - 3,7	89
			$m_{diff} = 2,5$ dt hö/ha		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit, torde emellertid icke motsvara den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Tidigt under våren var bärigheten något sämre vid det större dikesavståndet. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna utjämnats. God bärighet över hela fältet i samband med skörden.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	25	25	29	33	41	45	66	50	47	37	29	453
Årets nederbörd	38	42	26	9	37	42	118	111	21	91	48	42	625

Norrlands Lantbruksförsöksanstalt Rödälsdalen. År 1961

Matj.: Måttligt mullhaltig finmo

Alv: Mjälilig finmo

Avståndsförsök

Gröda: Korn

Dikesavstånd 20 m			Dikesavstånd 40 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23,7	100	1	24,2	100
2	23,3 - 0,4	98	2	23,8 - 0,4	98
3	23,0 - 0,7	97	3	23,7 - 0,5	98
4	23,5 - 0,2	99	4	24,3 + 0,1	100
5	23,8 + 0,1	100	5	23,9 - 0,3	99
$m_{diff} = 0,4$ dt/ha			6	24,0 - 0,2	99
			7	23,7 - 0,5	98
			8	23,5 - 0,7	97
			9	23,9 - 0,3	99
			10	24,3 + 0,1	100
			$m_{diff} = 0,5$ dt/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering detta år.

Observationer: Inga skillnader i upptorkning kunde iakttagas vid tiden för värsådden. Bärigheten var god över hela försöket vid skörden.

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 3 upprepningar. Dikesavståndet är 18 meter.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	20,7	100
2		20,0 - 0,7	97
3		20,5 - 0,2	99
4		19,6 - 1,1	95
5		17,9 - 2,8	95
6		17,2 - 3,5	83
7		17,8 - 2,9	86
8	0,5 m	17,5 - 3,2	85

 $m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit en högre avkastning. Det utslag som erhållits kan anges som statistiskt fullt säkert.

Observationer: Tegryggen och större delen av tegen var snöfri redan omkring 10 mars 1961. Slutfärdiga snöfria omkring 15 april. Den 25 april låg tjälens övre gräns ca 15 cm, den 2 maj ca 25 cm under markytan. Omkring 15 maj var marken tjälfri. Inga skillnader i tjälens upptining vid olika dikesdjup. Vid gödsling av försöksfältet den 4 maj var markens bärkraft betydligt sämre inom områden med litet dikesdjup. Upptorkningen var fortfarande vid sådden den 23 - 24 maj något sämre vid grund dikning. I ett av blocken i försöket låg kornet efter i utveckling fram till midsommartid inom området med grund dikning (gult och svagt). Bärigheten vid skörden var god över hela försöket

Kombinerat diknings- och såtidsförsök

I försöket ingår två dräneringsintensiteter (20- och 80-meters dikesavstånd) samt fyra såtider.

Resultat av olika såtider

		<u>Dikesavstånd 20 m</u>		<u>Dikesavstånd 80 m</u>	
Såtid	A ^{x)} (13/5)	Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
"	B (18/5)	18,5	100	18,5	100
"	C (23/5)	31,5 + 13,0	170	24,3 + 5,8	131
"	D (29/5)	25,9 + 7,4	140	26,1 + 7,6	141
"		26,2 + 7,7	142	24,4 + 5,9	132
		$m_{diff} = 2,5 \text{ dt/ha}$		$m_{diff} = 4,3 \text{ dt/ha}$	

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 20 och 80-meters avstånden.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 20 m	31,5	100
" 80 m	26,1 - 5,4	83
		$m_{diff} = 3,8 \text{ dt/ha}$

På 20 metersavståndet har den första såtiden givit den lägsta skörden, den andra såtiden den högsta och de båda sista såtiderna åter något lägre skörd. Den andra såtiden tycks sålunda ha varit den gynnammaste. Utslaget är statistiskt säkert.

På 80 metersavståndet har högsta skörden erhållits vid den tredje såtiden. Försöksfelet är emellertid stort i detta fall och utslaget kan inte anges som statistiskt säkert.

En jämförelse mellan bästa såtid på 20 metersavståndet och bästa såtid på 80 metersavståndet visar betydande överlägsenhet för den intensiva dikningen. Försöksfelet är emellertid stort och utslaget ligger helt inom felgränserna.

^{x)} För såtid A väljes den tidpunkt då det minsta dikesavståndet är upptorkat och våren är så långt framskriden, att det är möjligt att börja så. Såtid B, C och D följer sedan med 5 dagars mellanrum. Vid ogynnsam väderlek sker sådden den efter 5 dagar första lämpliga dag för sådd. Brukningen sker i direkt samband med sådden.

Observationer: Vid tiden för första såtid den 13 maj var marken ej fullt upptorkad. Särskilt inom mittområdet på 80 metersavståndet var markfuktigheten alltför hög för vårbruk och sådd.

Vid tiden för andra såtid den 18 maj var markens ytskikt lagom fuktigt över dikena och mitt emellan dikena på 20 metersavståndet. Mitt emellan dikena på 80 metersavståndet var markens ytskikt fortfarande för fuktigt för att ett gott vårbruk skulle kunna erhållas. - Vid första såtid var markytan avgjort torrare över dikena och mitt emellan dikena på 20 metersavståndet än mitt emellan dikena på 80 metersavståndet vid andra såtid.

Vid tredje såtid den 23 maj erhöles gott såbruk över hela fältet och markfuktigheten syntes vara god överallt. Vid samtliga tre första såtider var den erhållna såbädden avgjort grövre och kokigare inom mittområdet på 80 metersavståndet än på övriga delar av fältet.

Vid tiden för fjärde såtid fanns inte längre några skillnader i upptorkning eller brukbarhet mellan de båda försöksleden.

Såtid	Vårbruk	Sådd	Uppkomst	Mognad	Skörd
A	12 maj	13 maj	26 maj	17 aug.	21 aug.
B	17 maj	18 maj	31 maj	19 aug.	21 aug.
C	23 maj	23 maj	3 juni	21 aug.	23 aug.
D	29 maj	29 maj	5 juni	23 aug.	23 aug.

Såsom framgår av ovanstående tabell spänner såtiden över en tidrymd av 16 dagar. Skillnaden i tid för uppkomst är 10 dagar. Den snabbaste uppkomsten har erhållits för såtid (D) den 29 maj. Skillnaden i mognadstid mellan tidigaste och senaste såtid var 6 dagar. Skörden verkställdes av arbetstekniska skäl den 21 aug. för de båda första såtiderna och den 23 aug. för de båda sista.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	27	31	32	38	47	48	77	59	63	58	49	564
Årets nederbörd	40	43	30	13	35	50	84	112	25	72	81	44	629

Strandfors. År 1961

Försöksvärd: Hemmansägare Artur Andersson, Strandfors, Ånaset

Matj.: Mullrik mjälig finmo

Alv: Mjälilig finmo

<u>Avståndsförsök</u>			Gröda: Vall III		
<u>Dikesavstånd 28 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	45,0	100	1	44,9	100
2	43,7 - 1,3	97	2	44,0 - 0,9	98
3	42,0 - 3,0	93	3	42,9 - 2,0	95
4	41,6 - 3,4	92	4	42,1 - 2,8	94
5	43,6 - 1,4	97	5	44,0 - 0,9	98
$m_{diff} = 1,4$ dt hö/ha			6	41,9 - 3,0	93
			7	42,1 - 2,8	94
			8	42,4 - 2,5	94
			9	42,6 - 2,3	95
			10	45,7 - 0,6	102
			$m_{diff} = 1,7$ dt hö/ha		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. För det mindre avståndet föreligger tendens till statistiskt säkert utslag. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar dock ej den högre årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	24	27	30	33	41	41	70	63	62	49	44	516
Årets nederbörd	28	29	7	11	34	40	80	112	25	70	56	36	628

Kukkola. År 1961

Norrbottens län

56.

Försöksvärd: Lantbr. Viktor Spolander, Kukkola, Lomkärr

Matj.: Mulljord

Alv: Lerig mo - mjäla

Avståndsförsök

Gröda: Vall III

Dikesavstånd 20 m			Dikesavstånd 40 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	47,2	100	1	46,6	100
2	46,9 - 0,3	99	2	47,0 + 0,4	101
3	46,9 - 0,3	99	3	45,8 - 0,8	98
4	46,9 - 0,3	99	4	45,0 - 1,6	97
5	46,6 - 0,6	99	5	43,8 - 2,8	94
$m_{diff} = 8,2 \text{ dt hö/ha}$			6	43,8 - 2,8	94
			7	42,6 - 4,0	91
			8	41,3 - 5,3	89
			9	40,9 - 5,7	88
			10	40,5 - 6,1	87
			$m_{diff} = 1,5 \text{ dt hö/ha}$		

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits vid det mindre dikesavståndet. Vid det större avståndet föreligger däremot en statistiskt säker skördenedsättning. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	39	32	29	33	33	42	48	57	62	58	57	43	533
Årets nederbörd	35	35	21	10	29	70	88	61	32	100	104	26	611

Unbyn. År 1961

Försöksvärd: Bröderna Larsson, 'Unbyn

Matj.: Mullrik lerig mjäla

Alv: Lerig mjäla

Avståndsförsök

Gröda: Blandsäd

Dikesavstånd 20 m			Dikesavstånd 40 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22,5	100	1	22,3	100
2	20,9 - 1,6	93	2	20,2 - 2,1	91
3	21,0 - 1,5	93	3	20,7 - 1,6	93
4	21,1 - 1,4	94	4	20,4 - 1,9	91
5	21,2 - 1,3	94	5	20,1 - 2,2	90
$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$			6	20,4 - 1,9	91
			7	20,5 - 1,8	92
			8	20,6 - 1,7	92
			9	20,4 - 1,9	91
			10	19,8 - 2,5	89
			$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har ej påverkat avkastningen i mera betydande grad. Det är i huvudsak avkastningsvärdet för parcellen intill diket som mera markant skiljer sig från de övriga. Det större dikesavståndet synes i år ha givit en ur avkastningssynpunkt tillräckligt god dränering.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	23	21	30	31	36	53	60	49	46	41	31	449
Årets nederbörd	29	27	94	19	29	99	78	86	35	38	51	38	623

Avståndsförsök

Gröda: Vall IV

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	55,3	100	1	56,8	100
2	54,8 - 0,5	99	2	54,9 - 1,9	97
3	56,0 + 0,7	101	3	55,3 - 1,5	97
4	55,8 + 0,5	101	4	54,1 - 2,7	95
5	56,0 + 0,7	101	5	53,5 - 3,3	94
$m_{diff} = 1,3$ dt hö/ha			6	56,2 - 0,6	99
			7	55,3 - 1,5	97
			8	57,0 + 0,2	100
			9	58,0 + 1,2	102
			10	53,7 - 3,1	95
			$m_{diff} = 2,2$ dt hö/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering detta år.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Helå året
Medelnederbörd	28	23	21	30	31	36	53	60	49	46	41	31	449
Årets nederbörd	34	35	26	8	25	58	106	45	26	45	44	32	486

SAMMANSTÄLLNING AV FÖRSÖKSRESULTATEN.

För att underlätta en överblick av årets försöksresultat lämnas en kort sammanfattning av resultaten i de försök som skördats som bandförsök, vilket är huvudparten av avståndsförsöken. Djupförsöken är ej av så stort antal, att en sammanställning av resultaten för ett enskilt år är motiverad.

Skörderesultaten.

Med ledning av skördenedsättningens storlek mellan dikena har såsom av det föregående framgått för varje försök gjorts en jämförelse mellan avkastningsstegringen och årskostnadsökningen vid olika intensitet i dikningen. Man kan på så sätt uppsöka gränsen för en lönsam investering i dränering under det aktuella året.

Vid denna jämförelse har skördeenheten åsatts ett värde av 35 öre och årskostnaden per meter grenledning beräknats till 10 öre. Förutsättningarna för denna beräkning av årskostnaden har varit att anläggningarkostnaden per meter grenledning uppgår till 1:60 kronor, att amorteringstiden är 30 år och räntesatsen 5%.

De resultat som dessa beräkningar givit, ha sammanställts i tabell 1. I försöken ingår i regel det dikesavstånd, som normalt användes vid täckdikning på ifrågavarande jord, i tabellen betecknat "enkelt" dikesavstånd samt därjämte även ett avstånd, som är dubbelt så stort som detta, vilket betecknats med "dubbelt" dikesavstånd.

Grupp 1. Antalet fall där ett mindre dikesavstånd än det "normala" med hänsyn till skördenedsättningens storlek synes betala sig.

Grupp 2. Antalet fall där ett större dikesavstånd än det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Grupp 3. Antalet fall där ett större dikesavstånd än dubbla det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Tabell 1.

Grödor	"ENKELT" DIKESAVSTÅND			"DUBBELT" DIKESAVSTÅND	
	Antal försök	Grupp 1	Grupp 2	Antal försök	Grupp 3
Höstsådda	9	2	1	9	1
Vårsådda	35	1	19	32	6
Vallar	18	2	9	16	2
Summa	62	5	29	57	9
Procent		8	47		16

Såsom framgår av tabellen har under rubriken "enkelt" dikesavstånd, där antalet försök sammanlagt är 62, för samtliga grödor i 5 fall erhållits så stor skördenedsättning mellan dräneringsledningarna, att en minskning av dikesavståndet skulle vara motiverad. I ca 1/2 av fallen synes det möjligt med en ökning av avståndet. Ser man på försöksresultaten under rubriken "dubbelt" dikesavstånd finner man, att en ytterligare ökning av avståndet synes möjlig i omkring 1/6 av fallen.

Upptorkning och bärighet.

Bedömningen av dräneringsbehovet får ej ske enbart med hänsyn till avkastningen, eftersom alla effekter av dräneringen icke registreras i grödan. I tabell 2 har det därför gjorts en sammanställning av observationer rörande upptorkningen under våren och bärigheten i samband med skörd och höstplöjning.

Tidigt under våren kan man i regel konstatera en skillnad i upptorkning mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd, såvida icke nederbörden varit särskilt låg. Skillnaderna har emellertid ofta utjämnats till tiden för ett normalt vårbruk. Tabell 2 anger om några olikheter i upptorkning kunnat observeras mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd vid denna tidpunkt. I fråga om bärigheten gäller jämförelsen vid tiden för skörd och höstplöjning.

Tabell 2

Tabellen anger det antal fall, då någon skillnad i upptorkning respektive bärighet ej observerats mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd.

a) Upptorkning vid tiden för ett normalt vårbruk.

Gröda	Antal försök	Därav med ingen skillnad i upptorkning
Höstsådda	10	9
Vårsådda	33	29
Vallar	<u>14</u>	<u>12</u>
Summa	57	50
Procent		88

b) Bärighet vid skörden.

Gröda	Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet
Höstsådda	10	10
Vårsådda	34	24
Vallar	<u>13</u>	<u>11</u>
Summa	57	45
Procent		79

c) Bärighet vid höstplöjningen.

Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet
9	9
27	24
<u>3</u>	<u>2</u>
39	35
	90

Av tabellen framgår, att i det övervägande antalet av försöken några nämnvärda skillnader i upptorkning ej observerats vid tiden för ett normalt vårbruk. Tidigt under våren konstaterades dock i betydligt flera fall en sämre upptorkning vid dubbelt dikesavstånd. Observationerna i vallar och höstsådda grödor är något osäkrare än i vårsådda grödor, där man under tillbrukningen för sådd har tillfälle att göra noggranna observationer.

Då det gäller bärigheten, så blev denna under regnperioden juli - augusti ytterligt låg på många jordtyper till följd av vattenöversmättning i matjorden. Stora skillnader förelåg mellan olika dikningsintensiteter. Vallskörden hann dock i stort sett genomföras innan marken blöts upp. Dålig bärighet vid vallskörd har därför rapporterats i endast ett par fall. Vid stråsädesskörden medförde emellertid en intensiv dikning stora olägenheter. Ca 1/3 av de vårsådda försöken uppvisade sämre bärighet vid dubbelt dikesavstånd. Detta får ofta tolkas så att vid dubbelt dikesavstånd bärigheten inte återvinnes tillräckligt snabbt och att man således med enkelt dikesavstånd kunnat utnyttja betydligt flera dagar för skörd i de perioder med vackert skördeväder som förekom.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	sid.		sid.
Inledning.....	1	Lanna	djup 31
Väderleken under år 1961	2	Lannakomb. dikning o. såtid	32
Resultat av enskilda försök ...	5	Marieholm	djup 33
<u>Stockholms län</u>		Stensfält	avst. 34
Kimsta	avst. 5	Stommen	" 34
Krogsta	" 5	Sunnersbergs prästgård	" 35
<u>Uppsala län</u>		Sötåsen	" 35
Gamla Uppsala	avst. 7	Tyskagården	" 36
Lövstaholm	" 7	Vrå Nolgården	avst. o. djup 36
Marsta	" 8	Vrå Nolgården	stamdikning 36
Skrällinge	" 8	Värings prästgård	djup 37
<u>Södermanlands län</u>		<u>Värmlands län</u>	
Edeby	avst. 10	Kvarntorp	avst. 38
Fiholm	djup 10	Norenberg	" 38
Gärdesta	avst. 11	Uddeholm	avst. o. djup 39
Vallby prästgård	" 11	Västanå	avst. 40
<u>Östergötlands län</u>		Ölmskog	" 41
Hageby	djup 13	<u>Örebro län</u>	
Säby	avst. 13	Askersunds by	avst. 42
Vänge södergård	" 14	Falkenå	" 42
<u>Jönköpings län</u>		Klockhammar	" 43
Lidhult	avst. 15	<u>Västmanlands län</u>	
Åby	" 15	Gålby	avst. 44
<u>Kronobergs län</u>		Norrby prästgård	" 44
Ingelstads lantm.skola ..	avst. 16	<u>Kopparbergs län</u>	
Ryssby lantm.skola	" 16	Kloster	avst. o. djup 45
<u>Kalmar län</u>		Spisbo	avst. 45
Valstad	avst. 17	Wikmanshyttan	avst. o. djup 46
Vindö	" 17	<u>Gävleborgs län</u>	
<u>Gotlands län</u>		Backa gård	avst. 48
Lyrungs	avst. 19	Sörby, Järvsö	" 49
<u>Kristianstads län</u>		Svedja	" 49
Ausås	avst. 20	<u>Västernorrlands län</u>	
Tranarp	" 20	Ljustorp	avst. 50
<u>Malmöhus län</u>		Stornäset	" 50
Bulstofta	avst. 21	<u>Jämtlands län</u>	
Lydinge	" 21	Rödningsberg	avst. 52
Lönghult	" 22	Tavnäs	" 52
Nybo gård	" 22	<u>Västerbottens län</u>	
Rosendal	djup 22	Kvarnsvedjan	avst. 53
Svenstorp	avst. 23	Röbäcksdalen	avst. o. djup 53
Säbyholm	" 23	Röbäcksdalen komb. dikning o. såtid	54
<u>Göteborgs- och Bohus län</u>		Strandfors	avst. 55
Bro	avst. 24	<u>Norrbottnens län</u>	
Tingvall	" 24	Kukkola	avst. 56
<u>Älvsborgs län</u>		Unbyn	" 56
Ässmundstorp	avst. 25	Vittjärvsgården	" 57
Forstena	" 25		
Skerrud	djup 26		
Säby	avst. 26		
Iveten	avst. 27		
<u>Skaraborgs län</u>			
Bruntorp	avst. 28		
Djupedal	djup 28		
Frugården	avst. 29		
Gammalstorp	" 29		
Gunnarstorp	avst. 41		
		Sammanställning av försöksresultaten	58